

PODNECOVANÁ KRISTOVOU LÁSKOU

AD SUM!

*Buď Bohu sláva!
Sláva, že hriešny tvor
je pozvaný ku spolupráci.
Sláva!*

*Ty počítaš so mnou, Pane,
aby som sa najdokonalejšie
zjednotila s tebou.*

*Túto možnosť si mi dal
vo vynikajúcom spôsobe –
v poslušnosti.*

*Nič a nik ma tak dokonale
nezjednotí s Otcom
ako jedno jediné,
z čistej lásky vyjadrené:
Ad sum! – Tu som!*

*Počítaj so mnou, ako chceš,
kedy chceš...*

*Viem, že ťa
ničím tak neoslávim
ako týmto štýlom lásky,
lebo iba toto jediné je moje:
slobodná vôľa!*

*V pokore a v láske ti vraciam,
Pane, tento tvoj dar.*

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

**PODNECOVANÁ
KRISTOVOU
LÁSKOU**

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

PODNECOVANÁ KRISTOVOU LÁSKOU

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

*Spomienky na zakladateľku
Rodiny Nepoškrvnenej
pri príležitosti
nedožitých 100 rokov*

ÚVODNÍK

„Pane, a kedy...

sme ťa videli hladného a nakrmili sme ťa, alebo smädného a dali sme ti piť? Kedy sme ťa videli ako pocestného a pritúlili sme ťa, alebo nahého a priodeli sme ťa? Kedy sme ťa videli chorého alebo vo väzení a prišli sme k tebe...?“ (Mt 25, 31-46).

Alebo: *„Viera bez skutkov je mŕtva“* (porov. Jak 2, 17).

Milí priatelia!

Práve o týchto dvoch myšlienkach zo Svätého písma je publikácia, ktorú držíte v rukách. Skutky telesného a duchovného milosrdenstva v praxi alebo inak povedané – v živote našej spolusestry a zakladateľky Rodiny Nepoškrvnenej. Sestrička M. Bernadeta Pánčiová a jej príbeh je obsahom tejto publikácie.

Prajeme vám radosť zo skutočnosti, že človek môže pod vplyvom Božej milosti slúžiť, modliť sa a trpieť na slávu Bohu a Nepoškrvnenej.

Sr. M. Irena Kopanicová,
*generálna predstavená Kongregácie
Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok*

SLÁVA BOHU A NEPOŠKVRNENEJ

SESTRA BERNADETA – ŽENA MODLITBY

Rok 2024 sa nesie v znamení jubileí nedožítých 100 rokov od narodenia viacerých osobností Cirkvi na Slovensku. Jednou z nich je aj sestra Bernadeta Pánčiová, sestra z Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok a zakladateľka Rodiny Nepoškvrnenej.

Od svojej mladosti nosila vo svojom srdci túžbu zasvätiť sa Bohu. Už ako mladé dievča bola sprevádzaná mnohým utrpením. Učila sa prijímať ho s láskou, a tak ho premieňala na ovocie, ktoré bude prinášať plody pre ňu osobne, pre jej rodinu, pre kňazov a celú Cirkev. Už vtedy nachádzala v ňom veľkú hodnotu a túžba priblížiť sa ním k trpiacemu Kristovi v nej rástla a naplnila sa, keď vstúpila do kongregácie.

V päťdesiatych rokoch bola spolu s mnohými rehoľnými sestrami intervanovaná na rôznych miestach v Čechách aj na Slovensku.

Vždy bola aktívna a do svojich aktivít dokázala zapojiť nielen sestry, ale aj mnohých laikov a mladých v školách.

Keď bola magistrou novíciek, zvereným sestrám často odporúčala modlitbu, ba vyzdvihovala ju ako najväčší dar pre zasvätenú osobu. „Cez modlitbu budeš čoraz bližšie k Bohu a k blíznym. Je to prostriedok, cez ktorý sa budeš stále viac a viac posväcovať v službe. Modlitba ťa bude každodenne dvíhať, a tak budeš rásť vo svätosti,“ takto nás povzbudzovala.

Veľmi rada spomínala na svojich rodičov, ako sa spolu doma po večeroch alebo aj pri iných príležitostiach modlili. Oblúbenou modlitbou bola modlitba posvätného ruženca a významné miesto v živote ich rodiny mala svätá omša. Veľkým príkladom v modlitbe jej boli rodičia. Keď o nich rozprávala, spomenula si aj na to, ako v čase svojej mladosti viedla mnohé rozhovory s mamičkou. Tá jej prezradila, že keď ešte ako slobodná stretávala ich otecka, mnohokrát ho videla s ružencom v ruke. Povedala si: „Toto bude dobrý muž. Keď sa vie modliť, tak sa bude vedieť postarať aj

o svoju rodinu.“ Po čase sa stali manželmi. Príklad modlitby teda sestrička zažila už doma, vo svojej rodine. Jej túžba zasvätiť sa Bohu a Panne Márii sa splnila, keď sa stala rehoľnou sestrou. Aj na ňu môžeme vzťahovať slová žalmu: „Pane, ja túžim za tebou. Ty si moja nádej od mojej mladosti...“ (porov. Ž 71, 5).

V roku 1975 Svätý Otec Pavol VI. vyhlásil Svätý rok. Sestrička Bernadeta bola vtedy práve v Martinskej nemocnici. V tom čase do Ríma určite putovalo veľa ľudí z iných krajín, ale od nás sa do zahraničia cestovať nedalo. Ona sa vždy vedela vynájsť. Bola na nemocničnej izbe spolu s pacientkami, modlili sa ruženec a po modlitbe im dala návrh, že keď nemôžu putovať do Ríma, tak budú putovať v obálke, aby sa aj ony zapojili do modlitieb za Svätého Otca a za novú evanjelizáciu. Sestra Bernadeta už vtedy pripra-

■ *Pri stretnutí s ľuďmi sestrička vždy vyzdvihovala modlitbu ruženca.*

vila pre Pavla VI. prvú duchovnú kyticu z modlitieb ruženca a obetovaných dní utrpenia a našla spôsob, ako to poslať do Ríma.

Takto vlastne začalo svoje pôsobenie spoločenstvo chorých a trpiacich, ktorých denne spája obetovanie utrpenia a modlitba posvätného ruženca. Táto modlitba je dodnes výsadou členov Rodiny Nepoškvrnenej.

Sestrička často vyzdvihovala modlitbu ruženca a hovorievala, že to je reťaz, ktorá nás všetkých vytiahne do neba. Keď sme chodili na návštevy chorých, cestou sme sa vždy modlili ruženec za ružencom na rôzne úmysly: za tých, ktorí ju prosili o modlitby, ale aj za tých, ktorých sme navštevovali, za ich rodiny. Vždy rada pripomenula aj spoločné úmysly, na ktoré sa modlia členovia RN.

Od sestier Rodiny Panny Márie z Haliča sme dostali darček, CD s nahrávkou modlitby ruženca. Pomedzi jednotlivé desiatky boli vsunuté veľmi pekné piesne, ale tak každý ruženec trval dlhšie. Keď sme sa pomodlili jeden ruženec takýmto spôsobom, sestrička mi povedala: „Tie s hudbou už nedávaj, budeme sa modliť samé, lebo takto by sme sa málo pomodlili.“

Pri stretnutí s chorými, ale aj ľuďmi, ktorých stretávala, vždy vyzdvihovala modlitbu ruženca a uisťovala ich, že Pán nám udelí v živote veľa milostí, ale túži, aby sme ho prosili, aby nás mohol na príhovor Nepoškvrnenej obdať všetkým, čo nám prispeje k dobru a k spásu.

Svojím postojom viery a dôvery vždy dávala ľuďom nádej, že cez modlitbu sa v ich živote môže zmeniť všetko. Ak by mal Boh iný plán, tak ich vždy posilní, naplní láskou ku krížu. Dôkazom toho boli aj slová, ktoré sme veľakrát počuli z úst matky postihnutého Slávka: „Pre našu rodinu je Slávko pokladom!“ Modlitba bola pre sestričku prejavom jej živej viery, ale zároveň ju v nej upevňovala. Zdôrazňovala, že cieľom našich modlitieb je Boh. K tomu viedla mnohých.

Veľa ľudí poznala po mene, vedela, odkiaľ pochádzajú. Nikto jej nebol ľahostajný. Ak niekto potreboval duchovnú či hmotnú pomoc, vždy si našla spôsob, ako pomôcť. Nikdy nikoho neodmietla. Prijala každého a venovala

sa mu do krajnosti. Vtedy pre ňu existoval len ten človek, s ktorým práve bola, lebo v každom človeku videla Krista. Každý, koho stretla, mal miesto v jej srdci.

Srdcovou záležitosťou boli pre sestričku aj väzni. Na návštevu do väzníc prichádzala so sestrami a kňazmi. Mala prednášky o modlitbe, učila ich, ako sa majú modliť ruženec. Pomáhala im nájsť zmysel života a ubezpečovala ich, že keď sa budú modliť ruženec, prekonajú čas života vo väzení ľahšie a napriek všetkému, čo sa odohralo v ich živote, môžu sa stať svätými. Kňaz, ktorý bol so sestričkou na takejto návšteve, niektorým väzňom vyslúžil sviatosť zmierenia a potom nasledovala svätá omša.

Často pripravovala pre chorých a členov RN duchovné obnovy a duchovné cvičenia. Veľakrát boli práve o modlitbe. Zdôrazňovala im, že bez modlitby človek nemôže žiť.

Svätý Otec František pri jednej príležitosti o ruženci povedal: „Už si sa dnes rozprával s Mamou?“ Pripomenulo mi to veľkosť ruženca, jeho duchovnú silu, lebo do tejto modlitby môže človek vložiť všetko a každého. V modlitbe ruženca môžeme byť cez Máriu spojení so všetkými, za ktorých sa modlíme. Toto bolo cieľom modlitby posvätného ruženca aj pre sestričku Bernadetu. Prácu a apoštolát v Rodine Nepoškvrnenej, všetko, čo robila, robila s úmyslom na väčšiu česť a slávu Božiu. Všetko, čo robila, premieňala na modlitbu ako dar Nepoškvrnenej.

Sr. M. Alica Marienková,
štatutárna zástupkyňa
Rodiny Nepoškvrnenej

MALÉ DEJINY BOŽIEHO ŽOBRÁČIKA

Životopisná črta

Prečo práve Malé dejiny Božieho žobrácika? Tieto slová sme našli napísané rukou sestričky Bernadety ako nadpis stručného prehľadu udalostí z jej života. Zachovali sa nám iba lístky od 28. augusta 1940, kedy vstúpila do kláštora Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok v Bratislave, až do 8. júna 1956.

Rodičia a detstvo

Rodičia majú byť prvými svedkami viery svojim deťom. Tejto úlohy si boli plne vedomí aj Štefan Pánči a jeho manželka Zuzana rod. Kenderová. Každé zo svojich deviatich detí prijali ako Boží dar. Tri z nich zomreli ešte celkom malé. Najstarší syn Bernard sa narodil v roku 1922, nasledovali dcéry Štefánia Aurélia (sestrička Bernadeta) v roku 1924, Cecília Matilda v roku 1926, syn Stanislav v roku 1930, dvojčičky Mária a Gašpar Jozef v roku 1933. Vďaka spomienkam najmladšej dcéry Márie, ktoré zachytila vo svojom rodinnom albume, môžeme trochu bližšie spoznať rodičov a nazrieť do života ich rodiny.

Sestra Mária spomína: „Moji starkí po oteckovi bývali v Bielom Potoku pri Ružomberku, kde mali malé hospodárstvo. Ja som poznala len starú mamu Máriu Pánčiovú, po ktorej mi dali meno Mária. Veľmi mladá ovdovela, jej manžela Ondreja zabilo v hore. Stará mama žila potom s nami v Ružomberku. Zomrela, keď som mala 17 rokov (Štefka mala 26 rokov).

Starých rodičov po mame sme nepoznali. Vieme, že tiež bývali v Bielom Potoku. Ich jediným žijúcim dieťaťom bola naša mama Zuzana Kenderová. Narodila sa v Bielom Potoku 10. augusta 1896. Keď mala len 10 rokov, osirela. Po smrti rodičov sa jej ujal dp. Andrej Hlinka. Bývala a slúžila u neho na fare v Ružomberku. Ako 19-ročná sa vydala za Štefana Pánčiho. Vždy dávala jedlo žobrákom a pomáhala, ako len vedela. Bola františkánkou tretieho rádu. Charakteristickými rysmi povahy našej mamy bola srdečnosť a zhovorčivosť. S každým vedela vychádzať. K tomu viedla aj nás.

■ *Sestra Bernadeta s rodičmi a najstarším bratom – kňazom Bernardom.*

■ *V kruhu blízkej rodiny.*

Podporovala nás v učení aj v bežnom živote. Bola ženou v domácnosti a hoci mala roboty až-až, prala druhým ľuďom košeľe a bielizeň, aby prirobila pre rodinu nejaké peniažky. Jej život bol naplnený nielen prácou pre rodinu, prácou na poli a hospodárstve, ale aj modlitbou a službou pre Božie kráľovstvo. Bola múdra, nábožná, prívetivá, dobrosrdečná, obetavá. Takto si ju pamätám celý môj život. Zomrela v roku 1972.

Náš otecko Štefan Pánči sa narodil 5. marca 1896 v Bielom Potoku ako najmladší syn v rodine. Keď mal 16 rokov, išiel so staršími bratmi Martinom a Jozefom do Ameriky hľadať prácu a lepší život. Dostali sa do štátu Pensylvánia. Bratia sa tu oženili. Otecko pracoval vo fabrike aj v uhoľnej bani. Keď M. R. Štefánik prišiel do Ameriky medzi Slovákov, verboval ich domov, aby šli do vojny a zachránili tak svoju vlasť. Otecko vtedy opustil Ameriku (bratia sa domov nevrátili) a ocitol sa priamo na fronte prvej svetovej vojny vo Francúzsku. Spomínam si, ako nám rozprával skutočnú príhodu z boja. Neďaleko vybuchla bomba a vojakov úplne zasypala zem. Vo vrecku mal ruženec, ktorý si chytro dal do úst, aby mohol dýchať. Podarilo sa mu prežiť, nezadusil sa. Potom ho našli kamaráti. Na fronte utrpel vážne zranenie, mal prestrelené pľúca. Vrátil sa teda domov a oženil sa s našou mamičkou Zuzanou.

V dvadsiatych rokoch odišli rodičia na juh Slovenska do Mužle pri Štúrove. Vtedy robil otecko cestára a tam sa 12. júna 1924 narodila Aurélia Štefánia. Sviatosť krstu prijala v kostole v Mužli 23. júna. V roku 1926 sa rodina Pánčiových vrátila do Ružomberka, kde si kúpili dom. Otecko pracoval na Krajskom súde v Ružomberku ako dozorca. Vždy si našiel čas pre nás deti. Brával nás na prechádzky do hôr. Ako deti sme sa hrávali na dvore, mali sme tam hojdačku a v humne boli upevnené kruhy na cvičenie. Za domom bola rieka Revúca. Tam nás otecko učil plávať a skákať do vody. Celé letá sme takto trávili. Keď bolo chladnejšie, člňkovali sme sa na člne, ktorý urobil otecko s bratom. Mal rád hudbu. V Amerike sa naučil hrať na husle a hrával aj na klarinete, najmä počas pútí na Staré

Hory. Pešo sme tam chodievali z Korytnice cez hory. Obaja rodičia poznali veľa pútnických, mariánskych a vianočných pesničiek. Každý večer sme spievali a otecko nám hrával na husličkách.“

Na svoje detstvo si pri istej príležitosti zaspomínala aj sestrička Bernadeta: „U nás doma bol režim taký, aký dnešné deti sotva poznajú. Ráno o piatej bol budíček. Rodičia spávali na prízemí, my nad nimi. O piatej otecko búchal metlou na povalu a my sme mali signál letieť dolu. Starší sa starali o tých mladších. Rodičia zatiaľ krmili statok. Potom nasledovalo spoločné Anjel Pána, raňajky a odchod na svätú omšu a do školy. Všetci sme chodili do cirkevnej školy. Spoločná modlitba a účasť na svätej omši boli v našej rodine niečím samozrejším.“

Otecko nielen nosil ruženec vo vrecku, ako o tom svedčí spomínaná udalosť z vojny, ale sa ho aj horlivo modlil. Keď ho 29. októbra 1966 sestrička Bernadeta navštívila ako pacienta v nemocnici, do denníka si zapísala: *„Včera som bola navštíviť otecka v nemocnici. Tak sa vždy na ňom povzbudím. Je to vyrovnaná a modliaca sa duša. Povedal mi, že keď nespí aj celú noc, modlí sa ruženec za ružencom. Svätý ruženec je teraz náplňou jeho dňa a noci...“* Tento muž celé roky viedol ružencovú ružu na ulici, na ktorej bývali. Keď zomieral, prišli sa k nemu modliť ruženec všetci členovia jeho ruže. Nebeský Otec si ho povolal k sebe 18. februára 1968.

Cesta povolania k zasvätenému životu

Štefka, ako ju všetci volali, bola dobrou žiačkou. Navštevovala cirkevnú školu v Ružomberku, kde učili rehoľné sestry. Telesne však bola dosť slabá a zdravotný stav jej určitý čas nedovoľoval chodiť do školy. Príklad kresťanského života rodičov, náboženský duch v rodine aj príklad rehoľných sestier – učiteliek zaiste prispeli k tomu, že mladá Štefka dokázala zachytiť hlas Božieho volania k zasvätenému životu. Ako dvanásťročná si začala písať denníček, do ktorého si jedného dňa zapísala: *„Žiť s Kristom a pre*

■ *Maturantka Štefka, ktorá už čoskoro prijme reholné rúcho.*

Krista.“ A aj po rokoch, keď na papier zachytila *Dejiny Božieho žobráčika*, uviedla, že 13. novembra 1936 si do svojho žiackeho denníka napísala heslo: „*Chcem ísť životom rozsievajúc radosť.*“

So svojou túžbou zasvätiť svoj život Kristovi sa najprv zdôverila jednej zo sestričiek, ktoré ju učili. Rodičia sa o jej rozhodnutí dozvedeli až vtedy, keď mala odcestovať na prijímacie skúšky na Učiteľskú akadémiu do Bratislavy. Prijali ju.

Aj po rokoch si s úsmevom na tvári spomínala na svoj odchod z domu takto: „Môj život je Božie dobrodružstvo. V noci pred začiatkom školského roka som mala cestovať z Ružomberka do Bratislavy. Večer som ešte na bicykli zabehla k starej mame, aby som sa s ňou rozlúčila. Keď som sa vracala, bola už tma. Na bicykli som nemala svetlo a začalo pršať. Odrazu som len pár metrov pred sebou zbadala štyri blikajúce oči. Boli to kone, ktoré ťahali voz. Povozník šiel oproti mne a ja som sa, ani neviem ako, dostala rovno medzi kone... Keď som sa prebrala, skríkla som: ‚Kde je môj bicykel? Kde sú moje topánky? Prečo prší horúci dážď?‘ Vtedy ku mne pristúpil povozník. Keď videl, že sa mi zo spánkov valí krv, šiel do voza, vzal akúsi handru a ňou mi obviazal hlavu. Potom mi napravil bicykel, našiel topánky a uháňala som domov. Keď ma takúto zbadala mama, div neomdlela. Začala ma ošetrovať. Vedela som, že v noci z mojej cesty do Bratislavy nebude nič. Po maminom ošetrení ma ošetril aj lekár a do Bratislavy som mohla odcestovať o tri dni.“

Svoje štúdiá na Učiteľskej akadémii v Bratislave začala 1. septembra 1940. Zároveň sa stala aj kandidátkou v Kongregácii Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok a bola ňou až do maturity.

Neboli to ľahké roky. Vo svete zúrila druhá svetová vojna. Napriek všetkým prekážkam a ťažkostiam sa kandidátka Štefka nevzdala cesty, na ktorú s odhodlaním nastúpila. Počas štúdia v Bratislave v štvrtom ročníku spadla na telocviku a s dochrámaným kĺbom skončila na ortopedickej klinike. Pol roka ležala v sadre. To bol začiatok jej krížovej cesty, ktorou nekráčala sama – kráčala za Ježišom a s ním.

Mílniky v zasvätenom živote

V stručných záznamoch *Malých dejín Božieho žobráčika* čítame:

- **19. januára 1944** prvá operácia nohy – obetovaná za kňazstvo brata Bernarda a za ukončenie vojny (brat bol v tom čase bohoslovcom);
- **15. augusta 1945** obliečka do rehoľného rúcha v Ružomberku;
- **28. novembra 1945** externá maturita v Spišskej Novej Vsi;
- **7. januára 1946** odchod z noviciátu na liečenie do Bratislavy;
- **9. júna 1946** kňazská vysviacka brata Bernarda v Spišskej Kapitule;
- **16. júna 1946** bratove primície v Bielom Potoku – bola som veľmi chorá;
- **30. apríla 1947** príchod do Rožňavy, kam bol presťahovaný noviciát;
- **13. júla 1947** celoživotná generálna spoveď;
- **19. júla 1947** skladanie prvých svätých sľubov;

■ *Radosť rozdávaním rastie aj uprostred spolusestier.*

- **27. augusta 1947** príchod do komunity sestier v Pavlovciach nad Uhom;
- **1. septembra 1947** začiatok učiteľského pôsobenia;
- **29. augusta 1950** zrušenie kláštorov – sústreďovací kláštor v Rožňave;
- **november 1950** druhá operácia nohy v Martine – 5 mesiacov v nemocnici a u sestry Tildušky;
- **október 1951** – vyhnali ma z kláštora v Rožňave. Z politických dôvodov ma referentka prepustila z tábora, aby som šla do civilu. Ušla som do Prahy a odtiaľ do Varnsdorfu, kde boli spolu s rehoľnými sestrami z viacerých rádov sústredené aj naše sestry. Sestry pracovali v textilnej fabrike;
- **17. augusta 1955** z Čiech do nemocnice v Brezne – nová epocha môjho rehoľného života.

Týmto zápisom sa poznámky *Malých dejín Božieho zobráčika* končia. Rehoľný život sestry M. Bernadety pokračuje ďalej. Ďalším miestom jej pôsobenia bol od 1. júna 1958 Charitný domov v Dolnom Smokovci. Ani počas týchto rokov nechýbali bolesti, kríže, operácie...

Dňa 21. augusta 1968 si sestrička do denníčka napísala: *„Dnes je náš národ pokorený! Obsadilo nás Rusko a jeho spojenci. Ježiš, zmiluj sa nad nami, zachráň svätú Cirkev a našu vlasť! Matička Sedembolestná, neopušť nás!... Možno nás čakajú ešte tvrdé skúšky a trpké dni budúcnosti. Vnútorne som spokojná, vyrovnaná. Disponujem sa i na obeť života. Ako rada by som ho obetovala, keby si to prijal, za obrátenie Ruska, za príchod tvojho kráľovstva do tejto veľkej krajiny, za slobodu svätej Cirkvi u nás, za nových biskupov a za posvätenie kňazov. Tak by sa splnil sen môjho detstva.“*

Potom prišiel na istý čas „odmäk“. V Dolnom Smokovci sa mohli konať duchovné cvičenia pre laikov. Prichádzali ženy, muži, mládež...

Formácia rehoľného dorastu

Sestrička Bernadeta už v 50. rokoch bola provinciálnou predstavenou menovaná za magistru novíciek. Bola síce magistrkou, ale celé roky bez novíciek. Po roku 1968 sa to zmenilo. Hoci iba nakrátko, ale predsa sa mohli dokorán otvoriť brány kláštorov. Aj tieto radostné chvíle zachytáva sestričkin denníček:

- **1. marca 1969** – dnes prišli prvé dve kandidátky. Mária, buď ich Matkou, sv. Jozef, ty buď ich ochrancom.
- **1. mája 1969** – prvá obliečka po mnohých rokoch. Rehoľné rúcho prijalo 5 kandidátok. Vďaka ti, dobrotivý Ježiš. Na slávnosti bolo prítomných ďalších 17 kandidátok.

Sestrička Bernadeta cítila zodpovednosť, ktorú odteraz ako magistra mala. V deň tejto prvej slávnostnej obliečky si zapísala: „*Ježiš, ved' ma*

■ *Medzi mladými sestrami, ktoré nemohli nosiť rehoľné rúcho, stal sa aj pre magistru novíciek civil akoby samozrejmosťou. V strede na stoličke sedí sr. M. Bernadeta.*

skrze Máriu, aby som vedela byť opravdivou slúžkou týchto tvojich nových neviest! Matička najdrahšia, sprevádzaj ma, veď ma, uč ma, aby som ich s tebou mohla pripraviť pre Ježiša. Nech je zvelebený Boh za tento deň! Kiežby som bola silnou iskrou, aby som ich vedela zapáliť ohňom lásky pre teba.“

Po roku 1973 bol opäť vydaný zákaz prijímať rehoľný dorast. Sestry, ktoré vstúpili do kongregácie po roku 1968, sa museli vzdať rehoľného rúcha. Hoci im vzali rehoľné rúcho, povolanie, ktoré im dal Boh, a ony na neho odpovedali, im nikto vziať nemohol. Ostali verné. Bývali dve-tri na jednom mieste, pracovali v civilnom zamestnaní... Sestry predstavené sa rozhodli aj napriek riziku prijímať tie, ktoré cítili rehoľné povolanie. Sestrička Bernadeta pokračovala v službe magistry novíciek až do roku 1989, potom jej až do roku 1999 boli zverené kandidátky.

Deti a mládež

Už od začiatku rehoľného života boli sestričke Bernadete ako učiteľke zverené deti. Boli to tí najmenší. V Pavlovciach najprv ako náhradná učiteľka zastupovala chýbajúcu sestru učiteľku v 3. triede. Podvečer 1. marca 1948 jej doručili učiteľský dekrét.

V ten večer si zapísala: „Nastupujem ako učiteľka do prvej triedy. K tým najmenším – maličkým. Na začiatku školského roka to bola pre mňa hotová kalvária, ale teraz si už veľmi dobre rozumieme. Už chodím k nim s radosťou. Ak ostanem v Pavlovciach, bude to moja trieda. Tak mi to určili: Malá k malým.“

Práve na toto obdobie si aj po mnohých rokoch s veľkou vďakou spomína jedna z jej vtedajších prváčok, ktorá mala zdravotné problémy, nosila aj okuliare a deti sa jej posmievali. Veľmi sa preto trápila. „Moja sestrička učiteľka si to všimla. Zavolała ma k sebe a darovala mi malý krížik. Povzbudila ma, aby som sa vždy, keď mi bude ťažko, pozrela na trpiaceho Pána Ježiša a prosila ho o pomoc. To mi veľmi pomohlo.“

■ *Ako malá sestra medzi maličkými.*

Sestričkin denníček z tohto obdobia (16. november 1948) prezrádza: *„Ťažký je veru učiteľský chlieb, ale plodný! Veľa obetí ma stojí prvá trieda. Niekedy mi je tam veru veľmi ťažko, ale ťažšie by mi bolo od nich sa odlúčiť. Tieto deti najlepšie chápu, čo znamená ísť za Ježišom. Aj prvoprijímajúcich rada pripravujem. Najväčšou vďakou pri tejto práci mi je ich úprimná detská túžba – chcem Ježiškovi spraviť radosť. A také prípady sa neraz ukážu. Vtedy zabúdam na všetku únavu a ťažkosti a znova sa púšťam do boja.“*

Po tom, ako boli v roku 1950 rehoľné sestry doslova vyhnané zo škôl, sestrička Bernadeta už nemala možnosť hromadne sa stretávať s deťmi. Ale vždy sa našla príležitosť prihovoriť sa nejakému z nich. Ak nie iným, tak aspoň svojim neteriam a synovcom.

Nové možnosti sa otvorili po roku 1968. Opäť zalistujme v jej denníčku. Dňa 10. novembra 1968 tam čítame: *„Ježišu, vďaka ti za deti! Dnes som ich po osemnástich rokoch opäť prvýkrát tak verejne sprevádzala k svätostánku. Niekoľko sobôt som chodila zastupovať na náboženstvo. Už ich mám v hrsti. Lietajú za mnou. Mám iba jednu starosť – priviesť ich blízko k tebe. Včera mi tak úprimne jedno z detí povedalo: ‚Taká ste dobrá! Tak dobre je byť na náboženstve!‘ Pýtam sa: ‚Prečo?‘ Dostala som odpoveď: ‚Lebo o Pánu Ježišovi tak pekne hovoríte.‘ To si hovoril ty zo mňa. Si vo mne, cítim tvoju milosť. Nie, to už nie je moja milota, to si ty, môj milovaný Ježiš.“*

Okrem detí mala sestrička možnosť stretávať sa aj s mládežou. Pred Vianocami v roku 1968 si do denníčka napísala: *„Už tretíkrát som bola v klube medzi mládežou. Nacvičujem k Vianociam veľkých i malých. Mám rada tieto moderné pohančatá. Všetky ti ich chcem darovať.“*

V roku 1973 došlo opäť k zhoršeniu náboženskej situácie. K deťom a mládeži sa sestrička Bernadeta dostala verejne opäť až po zmene politickej situácie v r. 1989. Viackrát sa stretla s deťmi v ZŠ sv. Vincenta v Ružomberku. To už mohla verejne hovoriť aj o Rodine Nepoškrvnenej, ktorú spomenieme trochu neskôr. K svojim 74. narodeninám dostala od žiakov vtedajšej 8. A darček, ktorý si veľmi vážila. Deti nakreslili veľké srdce,

do ktorého napísali: „Milujeme Pannu Máriu a jej vernú dcéru sestričku Bernadetu.“ Na ďalšej strane môžeme čítať: „Ako darček k Vaším narodeninám sa prihlasujeme do Rodiny Nepoškvrnenej.“ Nasleduje jedenásť mien žiakov tejto triedy, ich úplné adresy aj dátum narodenia (všetko, čo je potrebné k zápisu do RN). Párkrát viedla duchovnú obnovu pre členov mariánskej družiny, ktorá vznikla na tejto ZŠ.

Okrem základnej školy navštívila aj niekoľko stredných a odborných škôl. Viaceré dievčatá sa potom na jej pozvanie zúčastnili duchovnej obnovy počas letných prázdnin vo Vrúcku. Jej slová i príklad zanechali stopy v živote týchto detí a mládeže. Viacerí sa priznali, že majú doma odložené poznámky z duchovných obnov, ktoré viedla sestrička Bernadeta, a občas si v nich zalistujú. Z týchto mladých ľudí sú dnes otcovia a matky, ktoré vedú svoje deti k Bohu, zverujú ich do ochrany Panny Márie, tak ako ich k tomu

■ Sr. M. Bernadeta svojou láskou a pozornosťou priťahovala mladých vždy k Ježišovi.

pred rokmi viedla sestrička Bernadeta. Niekoľko dievčat, ktoré chodievali na duchovné obnovy a stretávali sa so sestričkou, zachytilo v sebe volanie k zasvätenému životu. Dnes sú rehoľnými sestrami, a to nielen satmárkami. Aj niekoľkým chlapcom pomohla v rozpoznávaní povolania a dnes sú z nich horliví kňazi či starostliví manželia a otcovia.

Križová cesta pokračuje

Úraz a operácia počas štúdia na Učiteľskej akadémii v Bratislave neboli posledné. Nasledovalo niekoľko ďalších úrazov a množstvo operácií. Bolesť a telesná slabosť ju neustále sprevádzali. Ako ich znášala? Svedčí o tom niekoľko zachovaných záznamov v jej denníčku:

- **23. novembra 1947:** Drahý Ježiš, obetovala som ti aspoň túto prácu a moju bolesť hlavy. Už druhý deň ma bolí. Telesná bolesť ma skoro nikdy neopúšťa.
- **24. novembra 1947:** A ja často trpím ďalej z toho dôvodu, aby som sa neoddala zmyselnosti, aby ma nezachvátil duch lenivosti a pôžitkárstva. Veď moja neustála chorľavosť by ma mohla do toho chytro priviesť. Ale dosiaľ som sa tomu vždy prísne vzoprela. Pri takejto stálej chorľavosti je veľa príležitostí k sebazapreniu. Dnes strúhala moja hlava naozaj komédiu. Aspoň mali duše v očistci trocha radosti (sestrička zrejme všetko obetovala za ne). Teraz, po požití liekov, mi je už trochu lepšie. Drahý Ježiš, ako veľmi ma miluješ. Ďakujem!
- **3. februára 1948:** Zasa ležím. Včera som spadla a silne som sa udrela na operovanú nohu... Ale tak je to dobre. Včera na sviatok mojej Matky som práve myslela na to, že by som mala viac trpieť.
- **3. marca 1948:** Keď obetovať sa, Bernadeta, tak obetovať sa celá – žeravá a ticho!
- **12. augusta 1949:** Odovzdala som ti celé svoje úbohé ja. Odo dnes ho iba ty formuj, kreš, aby tvoja snúbenica bola hotová, kým nadíde ten šťastný deň večne trvajúcej svadby.

■ „Aj na krížovej ceste ma drží Ježiš. Som s ním.“

- **2. októbra 1949:** Zaujatost povinnosťami a choroba stravuje ma deň čo deň. Ježiš ma však drží. Som s ním.
- **1. júla 1973:** Som v nemocnici. Môj Božský Spasiteľ, môj milovaný Ježiš, vezmi mi všetko. Pokorne prosím o milosť telo i dušu darovať ti v mučeníctve lásky za nových biskupov – za spišského biskupa, za kňazov – za našu rehoľnú mládež.
- **4. júla 1973:** Dobrota k blíznym až k heroizmu! Toľko je toho na dosah ruky: slovo, úsmev, dobrá rada, tichý akt lásky, pokojné vypočutie nepokojných duší a nad to – skutok! Treba sa starať o utrpenie druhých. Pane môj, milovaný Ježiš, rozšír moje srdce tvojou Božskou dobrotou! Naplň ma tebou, aby som tvoju dobrotu rozdávala... Dovoľ mi s tebou zomrieť ako obeť lásky.

Jubilejný rok 1975 – vznik Rodiny Nepoškrvanej

Osobný kríž choroby, ktorý sestrička Bernadeta s odovzdanosťou prijala a snažila sa niesť životom, sa stal úrodnou pôdou, do ktorej Boh zasial malé semienko Rodiny Nepoškrvanej, ktorá je duchovným spoločenstvom chorých a trpiacich, ale aj tých, ktorí sa im snažia pomáhať. Naše slovenské príslovie hovorí: „Neverí sýty hladnému, ani zdravý chorému.“ Ak by sestrička Bernadeta nebola chorá, ak by sama na vlastnej koži nezakúsila, čo je bolesť a utrpenie, ako by mohla iných povzbudzovať k prijatiu kríža, k tomu, aby svoje utrpenie pripojili k utrpeniu Pána Ježiša?! Sestrička sa čoraz väčšmi stávala hodnoverným svedkom toho, že utrpenie má zmysel, že má veľkú hodnotu a môže prispieť k záchrane duší.

Niekoľko pacientok na ortopedii v Martinskej nemocnici sa počas Jubilejného roka 1975 spoločne modlievalo ruženec. Impulz k tomu dala jedna z nich – sestrička Bernadeta. Táto modlitba a úcta k Panne Márii jej bola veľmi blízka. Viedli ju k tomu od detstva jej rodiča. Inšpiroval ju príklad modliaceho sa otca a mamy. Jej vzťah k Panne Márii vystihujú aj slová,

ktoré si zapísala niekoľko mesiacov po zložení prvých sľubov: „Opäť som chorá. V takýchto chvíľach myslím vždy viac na teba, Matička. Ale nie som smutná. Ba práve naopak, som šťastná. Nemám nikoho, kto by mi úprimne porozumel. A keď sa obrátim na teba, vtedy nemusím ani všetko hovoriť. Ty už vieš všetko, stačí, že len tichúčko vyslovím to sladké slovo Matka. Dobrá Matička, ja by som bez teba zahynula. Pred svetom som síce dospelá, som rehoľnica, ale pred tebou, drahá Matička – som a zostanem vždy dieťa.“

Pacientky, ktoré sa v nemocnici spoločne modlievali ruženec, chceli v tom pokračovať aj po návrate domov. Rozhodnutie založiť spoločenstvo chorých, ktorí sa budú denne modliť ruženec, dozrelo na Turíce. To bola

■ Chorá medzi chorými.

prvá maličká skupina Rodiny Nepoškrvnenej. Sestrička Bernadeta, ale aj ostatní členovia šírili RN vo svojom okolí. Koľkým chorým sestrička pomohla prijať ich osobný kríž, premeniť ho na obeť. Počas svojho ďalšieho života spoznala mnohých chorých. V sprievode svojich spolusestier ich navštevovala, písala im listy, ba už počas totality sa podarilo pre nich zorganizovať aj niekoľko duchovných cvičení. Táto činnosť sa ešte väčšmi rozmohla po zmene politickej situácie, keď bolo možné oficiálne požiadať Svätú stolicu o schválenie Rodiny Nepoškrvnenej. Toto spoločenstvo bolo schválené na spomienku Nepoškrvneneho Srdca Panny Márie – 8. júna 1991.

Už na Vianoce v roku 1976 pripravila sestrička Bernadeta spolu s prvými členmi duchovnú kyticu pre Svätého Otca Pavla VI. Našiel sa aj spôsob, ako mu ju doručiť. Odvtedy až dodnes členovia počas celého roka zbierajú duchovné kvety do kytice pre Svätého Otca a otcov biskupov, aby im ju mohli darovať k Vianociam.

Počas duchovných cvičení pre chorých v roku 1979 sa zrodila myšlienka modlitbou a obeťou do konca života sprevádzať jedného z novokňazov. Spočiatku dostali novokňazi z bezpečnostných dôvodov iba meno toho, kto ich bude sprevádzať na ceste ich kňazskej služby. Neskôr, keď to už nebolo nebezpečné, dostali aj jeho adresu. Sestrička Bernadeta sa vždy tešila z toho, že nikdy nechýbali ľudia ochotní podušať sa na túto duchovnú službu. Niektorí si takto „adoptovali“ aj viacerých novokňazov s odôvodnením, že nechcú byť modernými rodičmi, ktorí majú iba jedno dieťa.

Od Vianoc roku 1992 okrem dennej modlitby ruženca na spoločné úmysly a stretnutia pod krížom o 15. hodine členov spája aj časopis Rodina Nepoškrvnenej. Sestrička Bernadeta pri jeho tvorbe spolupracovala s vdp. Viliamom Gabrielom, ktorý sa stal jeho prvým šéfredaktorom.

Dnes si už asi nikto nepamätá, ako sa dostala sestrička Bernadeta k väzňom. Pokiaľ jej to zdravotný stav dovoľoval, vždy pred Vianocami a Veľkou nocou navštívila spolu s niektorým kňazom a spolusestrami niekoľko

väzníc. Prihovorila sa väzňom i dozorcom, spoločne slávili svätú omšu a pomodlili sa ruženec. Sestrička sa neobávala navštíviť aj väzňov s vysokými trestami, ktorí boli na tzv. samotkách. Neúnavne odpovedala na ich listy, s pomocou spolusestier balila balíčky... Pre mnohých z nich sa stala „mamičkou“, ako ju oni sami nazvali. Povzbudzovala ich k zmene života, poukazovala na veľké milosrdenstvo, ktoré chce Boh preukázať aj im. Aj keď ich už pre zlý zdravotný stav nemohla navštevovať, písať im... stále mali miesto v jej modlitbách.

Sestra Bernadeta a Lurdy

Lurdy. Toto pútnické miesto bolo sestričke zvlášť blízke. Možno preto, že spolu s rehoľným rúchom prijala aj meno Mária Bernadeta a jej patrónkou sa stala sv. Bernadeta Soubirousová. Roky ju sprevádzala túžba navštíviť raz toto miesto. V roku 1958 sa malo sláviť sté výročie zjavení Panny Márie v Lurdoch. Sestrička myslela na toto jubileum už niekoľko mesiacov predtým. V deň slávnosti Nepoškvrneného počatia Panny Márie v roku 1957 si do denníčka napísala: *„Včera ráno som opustila nemocnicu. Vďaka ti, Matička, za všetko, najmä za milosť toho nesmierneho utrpenia a ponižovania, ktoré som tam prežila... Všetko ti to ponúkam ako dar k tvojmu stému výročiu lurdských zjavení.“* A v deň samotného jubilea v tomto denníčku čítame: *„Z príležitosti tvojho stého výročia, ako si sa sklonila k nám v Lurdoch, ponáhľam sa k tebe, aby som ťa pozdravila ako najčistejšiu a nepoškvrnenú Matku môjho Spasiteľa... Úpenlivo ťa prosím, aby si ma prijala a vychovala ako svojho Synáčka – na zmiernu obeť pre nebeského Otca.“*

Túžba navštíviť Lurdy sa sestričke prvýkrát priam zázračne splnila ešte počas totality v roku 1984. Jej známa, pani Helenka, ktorá pracovala v Čedoku, vedela, ako vybaviť potrebné doklady. V žiadosti nebolo uvedené, že je rehoľná sestra, ale dôchodkyňa. Aby nevzbudzovala pozornosť, cestovala v civilnom oblečení. Pani Helenka ju na tejto púti obetavo sprevádzala.

■ *Splnená túžba: sestra Bernadeta so slovenskými chorými v Lurdoch.*

Sestrička vedela, že Panna Mária v Lurdoch vyslovila prosbu, aby tam privádzali chorých. Ale ako? Zo Slovenska to vtedy nebolo možné. Snáď raz predsa?! A stalo sa. Tento zdanlivo neuskutočniteľný sen sa dodnes už 17-krát stal skutočnosťou. Sestrička Bernadeta hneď na Vianoce po nežnej revolúcii k pozdravu slovenskému bohoslovcovi študujúcemu v Ríme, ktorý mal skúsenosti s púťami chorých do Lúrd, pripísala: „Máme slobodu. My z Rodiny Nepoškrvnenej chceme ísť do Lúrd!“ Jej túžba a odhodlanie sa stretli s pochopením predstavených Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok a začal sa kolotoč vybavovania a získavania aspoň akých-takých skúseností. V roku 1991 sa vydalo na púť vlakom do Lúrd prvých 105 slovenských pútnikov. Nechýbala medzi nimi ani sestrička Bernadeta. Počas cesty vlakom do Lúrd i späť s pomocou iných vždy prešla celým vlakom, aby sa stretla s každým pútnikom a osobne každého pozdravila. Naposledy bola v Lurdoch ako účastníčka 10. púte v roku 2007.

Keď sa jej zdravotný stav zhoršil natoľko, že sa už nemohla vydať na takúto náročnú cestu, bolo jej spočiatku ťažko. Ani nám nebolo ľahké počuť jej túžbou a bolesťou naplnené: „Tak ma už teda nevezmete so sebou?!“ Do poslednej chvíle dúfala, že sa niečo zmení a ona ešte raz pôjde do Lúrd. Nič sa však nezmenilo. Aj toto prijala, obetovala to a darovala Márii. Pútnikov sprevádzala svojou modlitbou.

Sestrička Bernadeta raz pátrala po tom, prečo chcú ísť chorí – niektorí aj opätovne, do Lúrd. A čo zistila? „Poznám ich a spoznala som dôvod ich účasti na lurdskej púti. Mnohí z tých chudákov nešli prosiť zdravie, ale? Ale silu ku krížu. Atmosféra Lúrd bola pre všetkých atmosférou neba... Slabí tu dostali vieru, zúfajúci nádej a všetci sa zohrievali v teple Božej lásky.“

Vrchol kalvárie sa približuje

V roku 1988 prišla sestrička Bernadeta z komunity sestier v Ružomberku do Charitného domova vo Vrúcku, kde sa aj naďalej popri formácii sestier venovala chorým a neskôr aj väzňom. Neraz sme z jej úst počuli slová:

„Radšej sa v službe Bohu a bližným zodrať ako zhrdzavieť.“ V jej prípade to neboli iba prázdne slová. Naozaj sa zodierala v službe. Neraz dlho do noci písala, a to nielen listy, ale aj knihy, pripravovala duchovné cvičenia pre chorých, členky RN a dievčatá.

Bola veľkou ctiteľkou Nepoškvrnenej. Cez ňu s veľkou dôverou „vybavovala“ aj tie ľudsky najneriešiteľnejšie situácie. Vo svojej dôvere sa nikdy nesklamala. Preto mohla s istotou v závere svojho života povedať: „Nezabudnite, čím viac budete Pannu Máriu prosiť, tým viac dostanete!“

Dlhé roky boli jej verným sprievodcom francúzske barly a potom invalidný vozík. Postupne pribúdali ďalšie zdravotné problémy. Už pred svojou osemdesiatkou zistila, že na jedno oko nevidí vôbec a aj druhým vidí všetko akoby v hmle. Vtedy povedala Pánovi: „Vieš, že vždy som mala veľa písáčiek. Teraz už nemôžem toľko písať, ale asi chceš, aby som sa viac modlila. Čas, ktorý som doteraz venovala písaniu, odteraz venujem modlitbe ruženca.“

Napokon bola sestrička päť a pol roka celkom pripútaná na lôžko. Svätú omšu aj spoločné modlitby sestier v kaplnke mohla sledovať už len prostredníctvom domového rozhlasu. Sväté prijímanie prijímala skoro do posledného dňa na svojom lôžku, ktoré bolo pre ňu obetným oltárom. Pán od nej postupne žiadal vždy viac a viac obetí. Na mnohé veci si už nedokázala spomenúť, mnohých nepoznala po mene, vo všetkom bola odkázaná na pomoc spolusestier, najmä sr. Edity, ktorá s ňou trávila mnoho času vo dne a neraz aj v noci. Na posledné mesiace života sestričky Bernadety si sestrička Edita spomína takto: „Doobeda si trochu pospala a potom sa stále modlila ruženec. Sústavne držala ruženec v rukách a modlila sa.“ Viackrát sa zdalo, že jej putovanie na tejto zemi sa už-už skončí. Pán mal však iné plány.

Jedného dňa prezradila mladej sestre, ktorá jej prišla poslúžiť: „Chcela by som zomrieť vo Veľkom týždni ako môj Ženích.“ A Ženích jej túžbu splnil.

Na Kvetnú nedeľu v roku 2015 ju navštívil jeden z mladších kňazov, ktorého od detstva sprevádzala svojimi modlitbami. Udelil jej pomazanie chorých a apoštolské požehnanie. Sväté prijímanie už však prijať nemohla. V pondelok Veľkého týždňa – 30. marca 2015 prijala sestrička Bernadeta najdôležitejšie pozvanie svojho života – pozvanie do Otcovho domu.

Pohrebnú svätú omšu v Chráme sv. Ondreja, apoštola, v Ružomberku slúžil spišský diecézny biskup Mons. Štefan Sečka spolu s viacerými kňazmi. Jej telo je pochované na cintoríne v Ružomberku.

Sestrička Bernadeta nám svojím životom ukázala, ako možno aj s krízom choroby kráčať cez Máriu k Ježišovi. Chcela sa stať svätou, chcela byť zmiernou obetou. Ruženec ju sprevádzal od detstva až do posledného dychu života.

■ *Posledná rozlúčka so sestrou Bernadetou v Kostole sv. Ondreja v Ružomberku.*

Vrcholom každého dňa, z ktorého čerpala silu odvážne kráčať k večnosti, bola pre ňu účasť na svätej omši. Svedčia o tom slová zachytené v denníčku na veľkonočný pondelok v roku 1967: „*Na svätú omšu som usmernila všetku svoju budúcnosť: svoju radosť, svoju bolesť, obavy i nádeje. Zo svätej omše musí vychádzať u mňa môj duchovný, pracovný i odychový deň...*“

Spracovala sr. M. Alžbeta

■ *Miesto posledného odpočinku na mestskom cintoríne v Ružomberku.*

PRÍNOS SESTRY BERNADETY A APOŠTOLÁTU CHORÝCH PRE CIRKEV NA SLOVENSKU A PRE SLOVENSKO

Písať o vplyve sestry Bernadety Pánčiovej z Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok, ktorý mal jej apoštolát chorých na Cirkvi na Slovensku i na celé Slovensko, sa dá z môjho pohľadu len tak, že sa v našich dejinách preniesieme o pol storočia späť. V šesťdesiatych rokoch minulého storočia sa v Katolíckej cirkvi konala veľmi dôležitá udalosť – Druhý vatikánsky koncil (1962 – 1965). Konciloví otcovia predstavili Cirkev ako „láskyplnú matku: dobrotivú a trpezlivú, plnú milosrdenstva a dobroty aj voči oddeleným bratom,“ ktorá na „omyly, v ktorých sa topí a na ktoré dopláca súčasný svet“, nereaguje odsudzovaním a prísnosťou, ale vychádza v ústrety potrebám dneška.

V Československu po udalostiach „Pražskej jari“ (1968 – 1969) sa v celej spoločnosti opäť uskutočňovala politika Komunistickej strany tzv. „normalizáciou“, aby sa obmedzili občianske i náboženské slobody. Na takúto situáciu upozorňoval už spomínaný Druhý vatikánsky koncil v dekrété o apoštoláte laikov (*Apostolicam Actuositatem*, 6). V našich časoch vznikajú nové problémy a šíria sa veľmi nebezpečné bludy, ktoré sa snažia od základov vyvrátiť náboženstvo, mravný poriadok a samu ľudskú spoločnosť. Preto koncil vyzýval laikov, veriacich ľudí, aby každý podľa svojho nadania a vzdelania, súhlasne s úmyslami Cirkvi, so zvýšenou svedomitosťou plnil svoju úlohu pri vysvetľovaní, bránení a správnom uplatňovaní kresťanských zásad pri riešení súčasných problémov.

Je potrebné si pripomenúť, že každému veriacemu v Krista, na základe krstu a prijatia sviatosti birmovania, je od Boha zverený apoštolát. Čo je apoštolát v Cirkvi? Apoštolát je každá činnosť Cirkvi, zameraná na šírenie Kristovho kráľovstva s cieľom urobiť všetkých ľudí účastníkmi na spásu uskutočnenej Kristovým vykúpením a prostredníctvom nich priviesť

celý svet ku Kristovi. Celá Cirkev je apoštolská, lebo je poslaná do celého sveta. Je pre nás veľkou poctou a výzvou, aby sme boli spolupracovníkmi na Kristovom diele vykúpenia, na spáse duší.

Existuje apoštolát modlitby, ktorý je základom pre každý iný apoštolát, aby bol účinný a plodný; je to jednota s Kristom skrze modlitbu, osobné stretnutie s ním. Apoštolát obety a lásky konajú a žijú tí, čo sa obetujú, zapierajú seba samých pre dobro svojich blížnych, obetujú sa s Kristom a odovzdávajú sa Bohu v službe blížnym. Tu patrí aj charitatívna činnosť. Kým jedni sa ospravedlňovali a vyhovárali sa na to, že v takýchto časoch sa nedá praktizovať kresťanský spôsob života, druhí, vedení láskou, ktorá je vždy trpezlivá, kreatívna, všetko znáša a vydrží, hľadali a ukazovali vznešenejšiu cestu (porov. 1 Kor 12, 31-13, 7). Práve veľká láska k Cirkvi viedla

■ *Sestrička Bernadeta sa stretla s veriacimi v mnohých farnostiach na Slovensku. Nikdy tam nechýbali deti ani chorí.*

sestru Bernadetu v 70. rokoch minulého storočia, aby sa chorí modlili za prenasledovanú Cirkev a za pápeža.

Všetko sa začalo odohrávať v Martinskej nemocnici, konkrétnejšie na ortopedickom oddelení, kde sestra Bernadeta ležala spolu s viacerými pacientkami. Na toto obdobie sestra Bernadeta spomínala: „Cirkev slávila Jubilejný rok 1975. Inšpirácia, ktorá ma k tomu viedla, bola láska k Cirkvi a k jej vedeniu – k Svätému Otcovi Pavlovi VI.

Cirkev aj pápež boli v tom čase odsúvaní a málo sa brali na vedomie. Vyzvala som preto chorých v nemocnici, aby sa modlili za prenasledovanú Cirkev a pápeža. K obetovaniu svojich chorôb sme každý deň pridali spoločnú modlitbu posvätného ruženca.“

Postupne sa pre toto modliace spoločenstvo chorých, do ktorého patria však aj zdraví, ktorí sú im ochotní pomáhať, našiel priliehavý názov: Rodina Nepoškvrnenej. Túto Rodinu tvoria väčšinou chorí, trpiaci, starí, opustení, umierajúci, ktorí potrebujú dobrotivú Matku. Všetci ju našli v Nepoškvrnenej. Jej hrejivé materinské Srdce sa otvorilo už pre tisícky jej milovaných synov a dcér, ktorí v ňom nachádzali a stále nachádzajú útočisko.

Rodinu Nepoškvrnenej – ako veľké rodinné spoločenstvo schválil dnes už svätý pápež Ján Pavol II. na sviatok Nepoškvrneného Srdca Panny Márie dňa 8. júna 1991. Rodina Nepoškvrnenej za tých skoro 50 rokov už prekročila hranice Slovenska. Cieľom Združenia Rodina Nepoškvrnenej je zjednotiť sa s trpiacim Spasiteľom a vo viere spolu s Kristom niesť svoj osobný kríž. Podmienkou členstva v Rodine Nepoškvrnenej je snaha denne sa pomodliť päť desiatkov ruženca, čo nikoho neviaže pod hriechom. Zaujímavý je aj tzv. „členský príspevok“, ktorým je snaha a ochota niesť svoj životný kríž v akejkoľvek podobe v spojení s Kristom, a tak spolupracovať na záchrane duší.

Veľmi dôležitým pilierom života Cirkvi a spoločnosti je zdravá rodina. Málokto chápe charitu – lásku ako pilier rodinného života. Charita sa skôr chápe ako pomoc smerom von, nie dovnútra vlastnej rodiny. Pomáhame druhým a zabúdame venovať svoje sily a čas vlastným vo svojom byte či

dome. Výchova k charite sa považuje za program, ktorý nevyhnutne treba stále viac rozvíjať.

Katechizmus Katolíckej cirkvi (1500, 1501) uvádza, že choroba a utrpenie vždy patrili k najväčším problémom, ktoré podrobujú ľudský život skúške. Môžu viesť k úzkosti, k uzatvoreniu sa do seba, niekedy dokonca k zúfalstvu a k vzbure proti Bohu. Ale môžu tiež človeka urobiť zrelším, môžu mu pomôcť rozlíšiť, čo v jeho živote nie je podstatné, aby sa zameral na to, čo je podstatné. Choroba a utrpenie často podnecujú hľadanie Boha a návrat k nemu.

Cirkev, verná príkazu Krista, svojho zakladateľa, je na tomto poli vždy prítomná, aby svojím dielom poskytovala núdznemu človekovi materiálnu podporu, ktorá ho neponižuje, ani z neho nerobí predmet starostlivosti, ale mu pomáha dostať sa z ťažkého položenia podporovaním jeho ľudskej dôstojnosti.

Svätý pápež Ján Pavol II. v sociálnej encyklike (*Centesimus annus*, 48-49) s vďačnosťou voči Bohu poukazuje, že charitatívna činnosť v Cirkvi nikdy

■ Otec biskup Tomáš Galis s chorými, ktorým sestra Bernadeta aj prostredníctvom púte do Lúrd pomáhala prijať utrpenie.

nevyhasla a dnes zaznamenáva mnohostranný a povzbudzujúci rozmach. V tejto súvislosti si zasluhuje osobitnú zmienku fenomén dobrovoľníckej služby, ktorému Cirkev žičí a podporuje ho tým, že podnecuje do spolupráce všetkých, aby mu v jeho iniciatívach napomáhali a povzbudzovali. Na prekonávanie dnes rozšíreného individualistického spôsobu myslenia treba konkrétne úsilie solidarity a lásky. Začína sa v rodine, kde si manželia navzájom pomáhajú a generácie sa vzájomne o seba starajú. Takto sa rodina stáva spoločenstvom práce a solidarity.

Vplyv apoštolátu chorých, ktorým začala sestra Bernadeta „pracovať“ na dvíhaní a posväcovaní človeka, najlepšie vyjadruje a potvrdzuje encyklika *o bratstve a sociálnom priateľstve (Fratelli tutti, 107)* pápeža Františka: „Každá ľudská bytosť má právo na dôstojný život a na integrálny rozvoj a nijaká krajina nemôže poprieť toto základné právo. Každý človek má vlastnú dôstojnosť, aj keď je málo zdatný, aj keď sa narodil alebo vyrástol s obmedzeniami; vskutku to neumenšuje jeho nesmiernu dôstojnosť ľudskej osoby, ktorá sa nezakladá na okolnostiach, ale na hodnote jeho bytia. Keď sa tento elementárny princíp nedodržiava, niet budúcnosti ani pre bratstvo, ani pre prežitie ľudstva.“

Sestra Bernadeta pomohla mnohým chorým pochopiť ich dôstojnosť a nájsť miesto v Cirkvi i vo svete.

+ **Mons. Tomáš Galis,**
žilinský diecézny biskup

VITAJTE V PÁNOVEJ VINICI

Členovia Rodiny Nepoškrvnenej sa každý rok prihovárajú našim novokňazom. Tentokrát to chceme urobiť prostredníctvom myšlienok z dvoch listov, ktoré v rokoch 1993 a 1997 adresovala vtedajším novokňazom pri príležitosti ich kňazskej vysviacky sestra M. Bernadeta Pánčiová, zakladateľka

Rodiny Nepoškrvnenej. Jej slová ani po rokoch nestratili nič na svojej aktuálnosti.

V Pánovi milovaní novokňazi Slovenska!

S Máriinou dušou jasajte, lebo veľké veci Vám urobil Pán a väčšie ešte na Vás čakajú...

Pristupujete k Božiemu oltáru, prijmete sviatosť kňazstva a stanete sa tak „druhým Kristom“ v dnešnom svete. Prijmete Ježišovho ducha. Usilujte sa ho v celom živote čítať, študovať z jeho skutkov. Podľa Charlesa Foucaulda bude to stále kvapkanie Božej milosti do Vášho života tak, ako kvapká voda na kameň, na ktorom po čase vyhlíbi jamku...

Milovaní novokňazi, kiežby ste v každej duši, s ktorou prídete do styku, vyhlíbili čosi z Ježiša, aby sa v nich odrazil, aby si ho zamilovali, aby sa svet – aj ten dnešný – stal svetom Božím!

Členovia Rodiny Nepoškrvnenej na Vás pamätali už počas Vašich štúdií. Je to jedna z denných intencií, pri modlitbe posvätného ruženca. Okrem toho každý z Vás dostane meno a adresu toho, kto sa po zrelom uvážení rozhodol do konca svojho života modlitbou a obetou sprevádzať jedného z Vás. Chorí sa takto stávajú Vašou najbližšou rodinou. Starší a vážnejšie chorí ľudia nadobúdajú akúsi neopísateľnú radosť, priam ožívajú. Hreje ich povedomie, že ešte nie sú zbytoční – v Cirkvi ani vo svete. Ešte môžu byť skrytými misionármi, ktorí modlitbami a obetami budú vychovávať svätých kňazov, misionárov, pastierov pre Kristov ovčinec.

Na otázku, akých kňazov chcú prosieť, skoro jednotne každý odpovedal: „Svätých!“ A pod slovom „svätí“ si akých predstavujete? Takých, ako to povedal pápež Ján Pavol II.: „Aby spoznali význam slova obetovať svoje životy cez volanie a poslanie.“

Chceme kňazov, ale svätých kňazov! Pokorných, ktorí dokážu slúžiť ako ich vzor – Ježiš; žiariacich pokorou s láskou! Takýto Ježiš je sympatický všetkým – malým i veľkým, slabým i silným. Veď každý kňaz je druhý Kristus.

Chodte do celého sveta a hlásajte evanjelium! Vykročte tam, kde Vás pošle Váš otec biskup a všade vyzdvihnite Kristov kríž ako naši vierozvestovia sv. Cyril a Metod.

Vitajte v slovenských dedinách i mestách. Vitajte a prinášajte posolstvo lásky – evanjelium Ježiša Krista, ktoré má silu premieňať vlkov na baránkov, divé úhory na žirne polia.

Naši chorí Vás zverujú Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie, aby Vás toto srdce dobrotivej Matky vychovalo na podobu jej Syna Ježiša. Matka Krista Veľkňaza nech Vás žehná osobitne každého i všetkých spolu so svojím milým Synom Ježišom.

Buďte svätými kňazmi! Takých Vás chce mať Majster Ježiš, Cirkev i Boží ľud.

Sr. M. Bernadeta

■ *Sestra Bernadeta s novokňazom pred jeho primičnou sv. omšou.*

LIST Z ARCHÍVU

Medzi zachovanou korešpondenciou sestričky Bernadety sme našli aj list, ktorý jej pri príležitosti zlatého jubilea rehoľných slubov poslal otec kardinál Ján Chryzostom Korec. List bol odoslaný z Nitry 11. augusta 1997. V roku 2024 si pripomíname nedožitú 100. narodeninu aj pisateľa listu – otca kardinála, aj sestričky Bernadety.

Milá sestrička Bernadetka Pánčiová, satmárka, blíži sa deň Vášho veľkého výročia, 50 rokov od chvíle, keď ste zasvätili svoj život Pánu Bohu rehoľnými slubmi v Kongregácii Milosrdných sestier sv. Vincenta – Satmárok. Okrem Pána Boha nik na svete by nevedel vypočítať služby lásky, ktoré ste za tých päťdesiat rokov vykonali. Vaša starostlivosť o chorých, ktorým píšete listy útechy, Váš časopis Rodina Nepoškvrnenej, ktorý redigujete, prináša poučenie a útechu tisícom trpiacich, vlakové púte

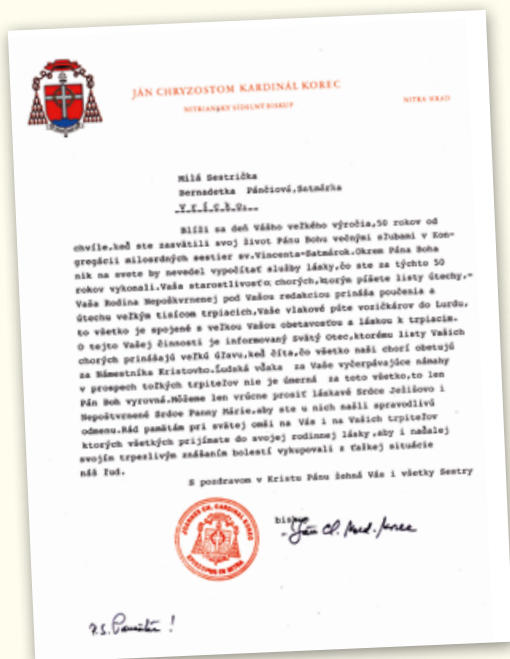
■ *Kardinál Ján Chryzostom Korec a sestrička Bernadeta sa poznali dlhé roky.*

Rodiny Nepoškrvnenej do Lúrd, to všetko je spojené s Vašou veľkou obetavosťou a láskou k trpiacim. O tejto Vašej činnosti je informovaný aj Svätý Otec, ktorému listy Vašich chorých (k Vianociam) prinášajú veľkú úľavu, keď číta, čo všetko naši chorí obetujú za námestníka Kristovho. Ľudská vďaka za Vaše vyčerpávajúce námahy v prospech toľkých trpiteľov nie je úmerná tomu všetkému. To len Pán Boh vyrovná. Môžeme len vrúcne prosiť láskavé Srdce Ježišovo i Nepoškrvnené Srdce Panny Márie, aby ste u nich našli spravodlivú odmenu.

Rád pamätám pri svätej omši na Vás i na Vašich trpiteľov, ktorých všetkých prijímate do svojej rodinnej lásky, aby aj naďalej svojím trpezlivým znášaním bolestí vykupovali z ťažkej situácie náš ľud.

S pozdravom v Kristu Pánu žehná Vás i všetky sestry

+ Ján Chryzostom kardinál Korec

CEZ MÁRIU K JEŽIŠOVI

„Sláva Bohu a Nepoškrvnenej!“ Tento pozdrav som prvýkrát počula ako malé dievča v Rádiu Lumen. Hlas, ktorý znel pri vyslovovaní slov, znel láskavo, uvedomelo a hlavne radostne. Myslím, že vtedy som tomu pozdravu, heslu, výzve, úplne nerozumela a aj teraz sa do neho len malými krokmi ponáram a objavujem krásu jeho obsahu. Ako poznamenala sestrička Bernadeta: „*Panna Mária strháva duše pre Boha!*“ Pre mňa teda vyplýva, že obsahom tohto pozdravu je Boh, pretože len ním je naplnená Mária.

Čítaním niektorých kníh a duchovných obnov, ktorých autorkou je sestrička Bernadeta, sa mi vynára obraz Panny Márie tak, ako ju pravdepodobne videla ona. Čo mi priniesli tieto texty, som sa pokúsila zhrnúť v tomto krátkom prehľade.

Prvé, čo mi padlo do oka, je ohromná praktickosť textov. Reálny čin, skutok, nie len sladké slová, to je to, čo dnešnému modernému človeku pomôže kráčať viac vo svetle Božieho kráľovstva, ktoré už prišlo a uskutocňuje sa. Myšlienky sestričky Bernadety ústia do praxe. Sama vedela, že každá čnosť sa dosahuje len cvikom, opakovaním – či už ide o uvedomelý akt odovzdania sa Bohu, skutok, modlitbu... Sestrička vždy v závere svojich textov smeruje k aktívnej účasti na osobnej premene, na živote v Kráľovstve už teraz. Asi aj o nej platia známe slová: „Vždy nohami na zemi, ale srdcom v nebi.“ V týchto textoch si môžeme všimnúť, že jej obzor a zameranie sú veľmi široké – nezabúda sa prihovoriť každému životnému stavu, ponúka olej do lampy na cestu pre mladých, starších, chorých, zdravých, manželov, hľadajúcich životné povolanie, kňazov i zasvätených. Priamočiarosť textov nastavuje zrkadlo a nedovoľuje klamať iných a hlavne samých seba. A aj pri pravdivom ponúknutom pohľade nikdy nekončí výčitkou, ale výzvou.

Príhovory a myšlienky, ktoré sa týkajú Panny Márie, sú vždy prepojené so Svätým písmom, ktoré prináša bohatstvo poznania osobného vzťahu Boha k človeku. Podľa mňa hľadela sestrička Bernadeta, vychádzajúc z Pís-

ma, na Máriu ako na tú, ktorá nikdy nie je bez Krista, ako tá, ktorá vždy ukazuje na neho, ako tá, ktorá vie, že jediný, ktorý si zaslúži chválu, obdiv a poklonu je Otec, Syn a Duch Svätý. V slovách sestry Bernadety nachádzam dôveru v Matku, ale nie v Matku samotnú, ktorá nahrádza Boha, ale v Matku, ktorá všetko robí pre to, aby sme boli bližšie Bohu, Matku, ktorá dokonale zabúda na seba. Ako sama napísala: „*Ak sme objavili Máriu a rozvinuli k nej osobný vzťah, čoskoro sa dostaneme k najrýdzejšej láske – k Ježišovi.*“ V Máriinej škole sa učíme priehľadnosti a životu vo svetle.

Ďalším rozlišujúcim znakom textov sestričky Bernadety je pohľad na Máriu ako na tú, ktorá je uprostred Božieho ľudu, žije so svojimi deťmi a nevytvára zo seba stredobod pozornosti, ale spolu s nami hľadá na Syna. Mária, cez ktorú môžeme načúvať Božej láske. Mária, ktorá nechce byť adorovaná, lebo vie, že adorácia patrí len Bohu. To, čo podľa mňa chcela

■ *Aj pút je príležitosťou k tomu, aby sme sa cez Máriu viac priblížili k Ježišovi.*

sestrička Bernadeta vyjadriť pozdravom, ktorý sa stal takým známym, je synovská a dcérska oddanosť Matke, ktorá nám pomôže obrátiť sa k Božím zámerom.

Sestrička Bernadeta však nepíše len o Máriinej sláve. Je si hlboko vedomá, že k Otcovi sa prechádza cez utrpenie. *„Prebodnuté srdce, dobodané siedmimi mečmi je otvorené pre všetkých. Celkom tak ako Srdce Kristovo prebodnuté kopijou.“* Pohľad veľmi reálny, pretože nám pomáha vnímať prítomnosť toho, ktorý je s nami v našom utrpení. V utrpení, ktoré premieňa. A sestra Bernadeta vedela, čo píše, lebo nosila utrpenie na svojom tele. Avšak nikdy svoje texty nekončí utrpením. Nikdy. Pretože vidí Krista na kríži, ktorý si je vedomý víťazstva, s ktorým je vždy Otec. Žila teda v plnom vedomí, že do Otcovho lona sa prechádza cez utrpenie. *„Nezlaknime sa Božej pedagogiky. Tá svätých vychováva utrpením, prekážkami, bojom.“*

Nevieme si predstaviť sestričku Bernadetu bez modlitby ruženca. Aj jej texty sú zamerané na praktizovanie tejto modlitby, ktorá je obrátená vždy len na Krista. Mozaika na oblúku v Bazilike Santa Maria Maggiore predstavuje Máriu, ktorá v rukách drží kúsok látky – mapelo, ktoré je symbolom kráľovskej moci. Jej postoj pripomína vnímavosť a pozornosť osoby, ktorá bdie nad zvereným ľudom. Jej pohľad je ako pohľad matky, ktorá sprevádza svoje deti. Tak je to aj s modlitbou ruženca. Byť si vedomý matkinho sprevádzania smerom k Ježišovi. Oči matky vedia o potrebách svojich detí. Požehnanie jej Syna na nás zostúpi jej prostredníctvom.

„Tvoj život, Mária, čnie medzi nami ako vysoká veža, ale veža ktorá je z najdrahocenejšieho materiálu, aký si nemožno kúpiť ani zaslúžiť. Meradlom tvojej výšky je láska, ktorá zasiahla Boha a stiahla ho k nám.“ Vďaka za to, že sa sestrička Bernadeta otvorila objavovaniu cesty, ktorá vedie k Ježišovi cez Máriu a dovolila tak Bohu konať jedinečné dielo.

Sr. M. Viannea, satmárka

SVEDECTVO O SESTRE BERNADETE, O NAŠEJ „TETE ŠTEFKE“

Naša teta Štefka – tak sme ju totiž od malička volali. V celej širokej rodine sme ju, najmä za socializmu, poznali pod týmto menom. Vo svojom svedectve by som chcel vyzdvihnúť pár jej vlastností a osobných zážitkov, ktoré vykresľujú jej osobnosť.

Nezlomnosť, húževnatosť – Sestra Bernadeta vytrvalo šla za svojím cieľom, keď ho považovala za správny a dobrý. Aj preto, uznávam, mohli mať niektorí pri nej pocit istej naliehavosti. Vo svojom presvedčení, že niečo je správne a treba to urobiť, to tak cítila, a myslela to dobre. Bez toho by neinšpirovala toľkých ľudí, aby prekonalí sami seba.

Úprimná dôvera v Božiu prozreteľnosť a vo svoju Veliteľku, Nepoškvrnenú – Vnímal som to vtedy, keď hovorila o náročných, aj finančných, prípravách na rôzne akcie Rodiny Nepoškvrnenej, medzi ktorými vynikala púť do Lúrd.

Hlboká ľudskosť a empatia – Všetci sme to videli vtedy, keď sa na tvári chorých a trpiacich ľudí po stretnutí s ňou objavil krásny úsmev. Keď zavítala do domácností členov Rodiny Nepoškvrnenej, akoby s ňou dovnútra vstúpilo svetlo. Domáci potom na takúto návštevu dlho v dobrom spomínali. Sestra Bernadeta mala zmysel vnímať aj materiálne potreby ľudí. Všimol som si, ako sa zaujímala aj o väzňov.

Bible, bible pre deti, náboženská literatúra, náboženské predmety – Pre niekoho dnes už vec samozrejma a dostupná. Lenže za 40 rokov budovania komunizmu v našej vlasti to bolo v maximálne možnej miere obmedzované a cenzurované. Za to, že sme mali takúto literatúru a predmety v rodine, vďačíme vo veľkej miere i sestre Bernadete. Aj vďaka nej sa totiž takéto, vtedy štátnou mocou zakázané veci, podarilo zo zahraničia prepašovať do Československa. Niektoré knihy boli možno aj ňou osobne zostavené, klepané na stroji či ilustrované pečiatkami a nalepenými obráz-

kami, keďže za socializmu sa to iným spôsobom oficiálne nedalo. Takto sme teda doma aj v tých časoch mohli rásť vo viere.

Viera v Cirkev a úcta voči Svätému Otcovi spojená s poslušnosťou – Zdá sa, že v tomto sa potrebujeme na Slovensku inšpirovať aj v súčasnosti. Tento rozmer v našom duchovnom a kresťanskom prežívaní nám totiž, žiaľ, už niekedy začína chýbať. U sestry Bernadety sa to prejavovalo napríklad aj organizovaním každoročnej duchovnej kytice od chorých a trpiacich Rodiny Nepoškvrnenej pre Svätého Otca a otcov biskupov.

Jej blízky vzťah s Pánom Ježišom – Ten bol navonok vyjadrený jej modlitbou, ale aj spevom. Koľkých ľudí povzbudili jej nespočetné meditácie nad životmi svätých či na rôzne témy. Jej hĺbka sa prejavovala aj v jej veršovaných vyjadreniach či prianiach k životným jubileám. Pre mňa bolo tiež krásnym svedectvom, keď už mentálne odchádzajúca sestra Bernadeta sa bez problémov dokázala modliť, hoci konkrétnych ľudí už nespoznávala.

Viacerí pisatelia časopisu Rodina Nepoškvrnenej spomínajú veľmi pekný zvyk sestry Bernadety. Pri rozlúčke dala krížik na čelo a zároveň poprosila o krížik aj pre ňu. Mój spolubrat, kňaz Pavol Pečko, mi pripomenul výrok, ktorý raz pri našej spoločnej návšteve u nej v tejto súvislosti povedala: „Každé požehnanie riedi diablu moc vo svete.“ Takto nás, vtedy ešte len budúcich kňazov, povzbudila.

Sestra Bernadeta pri viacerých príležitostiach hovorila aj o tom, ako sa mňa a brata ako chlapcov pýtala, čím chceme byť. My sme jej na túto otázku odpovedali: „Kňazmi... Lebo Banskobystrická diecéza má málo kňazov.“ Iste, bola to vtedy taká ešte napoly detská odpoveď, ale ona to komentovala so slovami: „Tak potom sa na tento úmysel potrebujete modliť. Každý deň sa modlite tri zdravasy za to, aby ste možno raz boli dobrými a svätými kňazmi.“ Môžem prehlásiť, že sa tak snažím robiť stále, aj teraz, keď som už kňazom... A dodám k tomu tieto slová: „Panna Mária, pomôž mi, aby som bol dobrým človekom a potom aj dobrým a svätým Božím kňazom.“ Myslím si, že toto ukazuje, ako sestra Bernadeta mala zmysel pre to, ako Pán Boh stavia svoje veľké veci na maličkostiach, na našom otvárajúcom sa srdci pre jeho milosť.

Vzťah k chorým a trpiacim – Od sestry Bernadety som sa naučil, že chorí a trpiaci sú veľkým bohatstvom Cirkvi. Ku kňazským primíciám mi darovala knižočky o dvoch dievčatách, ktoré zomreli mladé.

Na záver preto končím slovami samotnej sestry Bernadety, ktoré mi k tomu osobne napísala vo svojom prianí: *„Obetovali sa, aby na Slovensku vyrastali a obetovali sa len SVÄTÍ KŇAZI. Kňazi, ktorí budú šíriť len Kristovu svätosť. To znamená, že musia byť svätí najprv oni sami... Preto sa mnohí chorí rozhodli podporovať novokňazov obetovaním svojho osobného kríža – choroby. V ktorej farnosti nájdeš chorých, s radosťou ich navštevuj a podporuj eucharisticky. Matka Ježišova ti to nezabudne. V nich je trpiaci Ježiš...“* (List sr. M. Bernadety, Vrúcko 20. 6. 2004).

Vďaka vám teda, teta Štefka – sestra Bernadeta, za vaše svedectvo, vďaka vám, milovaní chorí a trpiaci.

**O. Peter Jandura, príbuzný sr. M. Bernadety,
špirituál Kňazského seminára v Nitre**

■ Sestra Bernadeta sa s vďakou v srdci zúčastnila na primíciách vdp. Petra Janduru.

TETA ŠTEFKA, VĎAKA ZA VŠETKO!

Sestra M. Bernadeta rada zapájala do svojho apoštolátu aj svojich príbuzných. Jedným z nich je aj jej synovec Tomáš Jedinák, ktorý je v súčasnosti členom Spoločenstva dobrovoľníkov RN. Rád si zaspomínal na svoju tetu.

■ Sestru Bernadetu ste ako jej synovec poznali od svojho detstva. Ako by ste charakterizovali jej pokrvnú rodinu, v ktorej vyrastala?

Sr. Bernadeta, naša teta Štefka, ako sme ju všetci v rodine volali, je mojou priamou príbuznou. Moja mama MUDr. Mária Jedináková rod. Pánčiová bola jej najmladšou sestrou. Sr. Bernadeta dostala pri krste meno Aurélia Štefánia – preto teta Štefka. Jej rodičia Štefan a Zuzana mali viacero detí, žijúcich bolo šesť súrodencov, viacero detí zomrelo krátko po narodení. Tak nám to hovorila naša mama.

Najstarší z detí bol Bernard, potom nasledovala Štefka. Ďalšími v poradí boli Matilda, Stanislav a dvojičky – moja mama Mária a Jozef Gašpar. Všetci sa dožili viac ako 80 rokov, okrem uja Jožka, ktorý tragicky zahynul. Zomrel na následky pracovného úrazu, na stavbe spadol z lešenia. Rodičia boli veľmi zbožní ľudia. Otec Štefan Pánči bol stavebný robotník, cestár, a veľa cestoval za prácou. Preto sa aj teta Štefka narodila v Mužli pri Štúrove, kde otec v tom čase pracoval. Starkého Štefana si pamätám veľmi málo, pretože keď v roku 1968 zomrel, mal som iba 5 rokov. Pamätám si, ako u nás raz na Vianoce hral na husliach vianočné koledy. Starú mamu Zuzanu si pamätám viac, nakoľko bola dlhodobo u nás v Martine.

Teta Štefka bola od malička veľmi chorľavé a útluké dievčatko. Podľa toho, čo mama hovorievala, povahou bola také malé chlapčisko. Rada sa bicyklovala s kamarátmi z ulice. Už v detstve a potom aj v mladosti prežila niekoľko operácií.

■ Ako si na sestričku Bernadetu spomínate vy osobne?

Ja si ju pamätám ako tetu, ktorá vždy chodila o paliciach, jednu nohu mala kratšiu. Keď bola staršia, asi v rokoch 1972 – 1980 viackrát ležala v Martine na ortopédii, kde bol vtedy primárom MUDr. Jozef Gál, ktorý bol veriaci a priateľ mojich rodičov. On ju aj viackrát operoval. Pamätám sa, ako tam teta ležala v období, keď bola ortopédia v Martine v rekonštrukcii. Boli to len také provizórne drevené budovy. Vtedy tam Štefka založila spoločenstvo chorých, Rodinu Nepoškvrnenej. Viacero žien, ktoré vtedy ležali na ortopedickom oddelení, sa spolu s tetou Štefkou modlievali ruženec. Teta si na tieto chvíle spomínala asi takto: Spolu s týmito ženami sme sa pravidelne na izbe modlili ruženec. Ja som tomu hovorila: „My sme taký *Zdravosový útok* proti Zlému.“ Bolo to obdobie, keď na klinike eštabáci sledovali, kto a kedy chodí za sr. Bernadetou, pretože vedeli, že je rehoľná sestra. Pán primár vtedy tieto spoločné modlitby toleroval aj napriek tomu, že aj on bol viackrát vypočúvaný. Po prepustení z nemocnice bola teta Štefka dlhšie u nás doma v Martine, aby mohla chodiť na kontroly.

■ Čo pre vás znamenal tento jej pobyt vo vašej rodine?

Bolo to pre mňa obdobie, keď som sa dlhšie mohol rozprávať s tetou ako s rehoľnou osobou. V tom období sa u nás v škole neučilo náboženstvo, a tak ma náboženstvo učila ona. Bola to práve teta Štefka, ktorá ma pripravila na prvé sväté prijímanie.

■ Ako využívala sestrička čas, ktorý trávila u vás medzi jednotlivými pobytmi v nemocnici a lekáorskými kontrolami? Určite nezháľala.

Moji rodičia jej zabezpečili písací stroj a ona písala a písala. Prepísala veľmi veľa modlitieb, písala úvahy o živote, o tom, ako žiť kresťanským životom. Teta Štefka už aj predtým duchovne viedla mojich rodičov. Počas ich štúdií medicíny v Prahe ich v spoločenstve ku kresťanskému životu viedol jej veľmi dobrý priateľ otec biskup Peter Dubovský. Dokonca ich aj sobášil.

Neskôr som aj mal možnosť osobne ho spoznať a spolu s tetou Štefkou sme s ním chodili navštevovať chorých a väzňov vo väzniciach. Teta sa poznala aj s pátrom Antonom Hlinkom, ktorý žil v emigrácii v Nemecku. Po revolúcii sme aj s ním boli viackrát navštíviť väzňov vo väznici v Ilave a Leopoldove.

Naša teta Štefka si dopisovala s mnohými ľuďmi. Vždy ich vedela vo svojich listoch povzbudiť a prostredníctvom listov im viackrát odporúčala odpúšťať a milovať. Jej heslo, ktoré aj nám pripomínala, bolo: Odpúšťať a milovať až do krajnosti. V láske a v odpúšťaní sa radšej zodrať ako zhrdzavieť. Keď mám akýkoľvek problém, toto jej odporúčanie sa mi vždy vynorí v pamäti.

■ **Často ste ju osobne navštevovali a sprevádzali ste ju aj na jej apoštolských cestách. Čo vás osobne na nej najviac oslovilo?**

Mal som možnosť viackrát sestru Bernadetu sprevádzať na jej návštevách k chorým, najmä za predošlého režimu, keď jej pohyb sledovali eštabáci. Keďže som bol jej priamy príbuzný, keď nás niekedy na ceste zastavili policajti a pýtali sa, kde ideme, tak som povedal, že na rodinnú oslavu... alebo do nemocnice na kontrolu a pod. Aby sme nepútali pozornosť verejnosti a tajných, teta Štefka chodila na niektoré návštevy v civilnom oblečení a cez nohy v aute vždy mala preložené svoje francúzske barly.

Najkrajšie a povzbudivé zážitky som mal počas pútí chorých do Lúrd, keď sme ju spolu s pánom Adamom Mlynčekom sprevádzali po vlaku. Počas 36-hodinovej cesty vlakom vždy chcela osobne pozdraviť pútnikov v celom vlaku. Prešli sme naozaj každé kupé. Na rozhovory s týmito ľuďmi sa tak ľahko nezabúda.

Osobitne mám v pamäti stretnutia vo vlaku s otcom biskupom Rudolfom Balážom a s otcom biskupom Františkom Tondrom. Sestrička vtedy jednému i druhému jasne povedala: „Dôstojný pán biskup, uvedomte si, že tento vlak plný chorých sa modlí za vás a za vašu biskupskú službu. Nesmiete ich sklamať, musíte im byť príkladom...“

Rozhovory vo vlaku, v ktorých sestrička všetkých chorých povzbudzovala k modlitbám za biskupov a kňazov, vo mne zanechali obrovskú nádej a istotu, že chorí potrebujú biskupov a kňazov a na oplátku kňazi potrebujú obety a modlitby, ktoré chorí obetujú za nich.

Chorých na púťach nabádala a prosila ich, aby svoje utrpenia dobrovoľne obetovali Bohu. Nielen svojimi slovami, ale obetovaním svojho zdravia i utrpenia ukázala, že sa to dá. Toto pokladám za jej odkaz a zároveň aj výzvu.

■ Na ktoré z jej rád či povzbudení si dodnes spomínate?

Vždy nám vravela: „Nikdy sa na nikoho nehnevaj. Snaž sa človeku pomôcť ako najlepšie vieš!“ Ďalšia jej povzbudzujúca myšlienka je: „Problémy sa nevyrábajú, ale hľadá sa ich riešenie. Keď sa zdá, že už nevládzeš, utiekaj sa k Bohu a Matke Božej a Pán Boh ti pomôže! Boh nikdy nikoho neopustí.“

■ *S pomocou synovca Tomáša a ďalších dobrovoľníkov sa sestrička vo vlaku osobne stretla s každým pútnikom.*

Veľakrát si spomínam, ako sa nás v rodine pýtala: „Kedy si bol na sv. spovedi? Prečo nevyužívaš možnosť Božieho odpustenia? Pán Boh vždy odpúšťa, len človek musí chcieť o to prosiť a žiadať. Človek sa vo svojej slabosti dopúšťa hriechov. Na posilnenie treba využívať sviatosti.“

Neraz nám pripomínala: „Bez pomocnej milosti človek žije v hriešnosti. Využívaj všetky prostriedky na získanie Božej milosti a snaž sa žiť tak, aby si často mohol ísť na sväté prijímanie. Boh ťa bude chrániť od Zlého.“

Ešte si spomínam, ako nám opakovala: „Nikdy nebojuj proti Bohu a jeho služobníkom!“ Mala tým na mysli kňazov a zasvätené osoby. Oni sú pre nás sprostredkovatelia Božích milostí. Sestrička sa veľa modlila za kňazov a nové duchovné povolania. Zaiste aj tieto jej modlitby prispeli k tomu, že z našej rodiny vzišli kňazské povolania. Kňazom bol jej najstarší brat Bernard a jej sestra Matilda má dvoch vnukov kňazov.

■ *Aj takto – v dôvernom rozhovore – sa formovali chorí.*

■ Vaše slovo na záver?

Naša teta Štefka, sestra Bernadeta, neustále milovala Boha a Matku Božiu, Pannu Máriu. Počas svojho života bola, a navždy aj ostane, pre mňa obrovským vzorom... Verím a som presvedčený, že ona svojím konaním a riešením svojich problémov a ťažkostí dosiahla to, po čom neustále túžila: Žiť vo veľkej blízkosti Boha.

Vďaka ti, Bože, za našu tetu Štefku, za našu sestru Bernadetu!

Milá teta Štefka, vďaka ti za všetko!

Za rozhovor ďakuje sr. M. Norberta

OBOHACUJÚCA SPOLUPRÁCA

Sestrička Bernadeta mala zvláštnu schopnosť zapojiť aj počas bývalého režimu do služby Božieho kráľovstva skoro každého, s kým sa stretla. Vybadať, kto by čo mohol zvládnuť. Ak niekto vyslovil námietku, že to on nevie alebo nedokáže, pohotovo odpovedala: „Čo ešte nevieš, to sa doučíš.“ Do veľkého počtu týchto spolupracovníkov patrí aj pán Ján Bazilides, ktorý sa napriek svojmu vysokému veku (98 rokov) živo rozepamätal na svoju spoluprácu so sestričkou Bernadetou.

Prežíval som veľmi ťažké obdobie svojho života. Bolo to pre mňa o to ťažšie, že som ešte nebol hlbšie zakorenený v kresťanskom živote. V snahe pomôcť mi ma v roku 1970 pán prelát Palkovič poslal na duchovné cvičenia do Charitného domova v Dolnom Smokovci. Tam som prvýkrát vo svojom živote videl sestričku Bernadetu. Nemala žiadne prednášky, tie mal kňaz, ale sestrička tam vtedy pracovala v kancelárii. Po niekoľkých rokoch som sa spolu so svojím o niekoľko rokov mladším priateľom Rudom a jeho manželkou Helou dostal na návštevu k sestričke Bernadete do Ružomberka. Jej tvár mi bola známa. Kde som ju mohol vidieť? Vtedy mi napadlo opýtať sa

jej, či nepracovala v CHD v Dolnom Smokovci. Po jej kladnej odpovedi mi bolo všetko jasné. Vtedy v Ružomberku sa začala naša spolupráca s ňou. Hela ovládala strojopis, tak sa podujala na prepisovanie kníh, ktoré napísala sestra Bernadeta. V zamestnaní pracovala na skrátenej pracovnej úvazok a mnoho času strávila doma práve za písacím strojom. Aby šlo písanie rýchlejšie, manžel Rudo jej skladal papiere. Robilo sa zväčša deväť až desať kópií. Nebolo jednoduché zohnať väčšie množstvo preklepového papiera. Rudo to robil napríklad tak, že zašiel do papiernictva, kde ho nepoznali, a kúpil dva-tri balíky papiera. Vždy si pýtal potvrdiť pokladničný blok s poznámkou: „Viete, tú potvrdenku potrebujem pre zamestnávateľa.“ Knihy sa teda písali, ale bolo potrebné zviazať ich. Okrem toho sestričky rozmnožovali pre svoju potrebu aj breviáre, ktoré bolo potrebné aj z bezpečnostných dôvodov vziať do kníh na viacerých miestach. Na prácu kníhviazača som sa podujal ja. Pýtate sa, či som bol vyučený kníhviazač? Nie, bol som iba amatér. V Makyte bol jeden kníhviazač. Keď som mu párkrát doniesol nejaké knihy na opravu, prizeral som sa, ako to robí. Od neho som potom odkúpil potrebné zariadenie na viazanie kníh a on ma do tejto práce ochotne zaučil.

Či sme mali pri tejto práci strach, že nás chytia? Nie. Prečo by sme mali mať strach? Ani sme si nepripúšťali, že by nás mohli chytiť. Strach sme mali asi len pri jednej akcii. V istý deň sme viezli k sestričkám do Ružomberka rozmnožovací stroj. Podrobnosti si už nepamätám. Ani si nespomínam na meno človeka, ktorý nám stroj zabezpečil. Viem, že sme nešli autom až k domu, kde sestričky bývali, ale auto sme odstavili na inom mieste. Stroj sme preložili na káru, a tak sme ho, založený inými vecami, viezli hore kopcom na rínok, ako sme to vtedy hovorili. Cestou sme mali strach, že nás niekto zastaví a bude nás kontrolovať. Vydýchli sme si až vtedy, keď sme stroj vyložili v dome. Vďaka Bohu, bez pohromy sme prišli až do cieľa.

Rád som si prečítal knihy, ktoré sa u nás v Púchove prepisovali, a ktoré som potom viazal. Boli to pre mňa vždy nové a nové objavy. Obsah kníh ma povzbudzoval a posilňoval vo viere.

■ Pán Janko Bazilides si aj po rokoch rád spomína na spoluprácu so sestričkou Bernadetou.

Sestrička Bernadeta mala veľké zdravotné ťažkosti. Kvôli zdravotnému stavu niekoľkokrát absolvovala kúpeľnú liečbu v Trenčianskych Tepliciach. Rudo ju zavše na sobotu a nedeľu doviezol do Púchova. Počas jednej takejto návštevy nás prekvapila, keď povedala: „Ja by som chcela vidieť, ako a kde sa viažu tie naše knihy.“ Priviezli sme ju teda do domu, kde som býval. Svoju malú dielňu som mal v pivnici, do ktorej viedli schody, skôr to bol akýsi strmý rebrík. Bolo mi jasné, že sestrička to nezvládne. Čo teraz? Aj dnes si s úsmevom spomínam na to, ako ju Rudo vzal do náručia, s ľahkosťou ju zniesol dole a potom aj vyniesol opäť hore.

Aj po rokoch si rád spomínam na naše návštevy v Ružomberku. Krátko predtým, ako sme sa prvýkrát stretli so sestričkou, vznikla Rodina Nepoškvrennej. Neboli sme jej prvými členmi, ale predsa len sme boli medzi prvými. Vždy, keď sme prišli do Ružomberka, spolu so sestričkou sme zašli do ich kaplnky a pomodlili sme sa ruženec. Toto ma vždy znovu a znovu oslovovalo. V tej dobe, počas vlády komunizmu, to bolo veľmi vzácne a povzbudzujúce.

Sestrička Bernadeta bola u nás v Púchove aj po páde totality. Ale už nie potajomky, ale verejne. V kostole mala prednášku, v ktorej predstavila Rodinu Nepoškvrennej a povzbudila veriacich k dennej modlitbe ruženca. Na základe toho sa potom viacerí rozhodli stať členmi Rodiny Nepoškvrennej.

Spolupráca so sestričkou Bernadetou bola pre mňa veľmi obohacujúca.

Ján Bazilides

BOLA MI MATKOU I UČITELKOU

Svedectvo chorej členky RN

Moje prvé stretnutie so sestrou Bernadetou mi pripadalo ako stretnutie s Matkou Terezou. Držala v ruke ruženec, zodvihla ho a povedala: „Toto je zbraň. Moja zbraň!“ A ja som sa pýtala: „Ako môže byť ruženec zbraňou?“ Ona opäť zopakovala: „Je to zbraň proti všetkému zlu!“

Už predtým som dost veľa o tejto sestre a o Rodine Nepoškrvnenej počula, ale chcela som sa presvedčiť na vlastné oči. Chcela som si overiť, či je pravdou to, čo som počula. Objedнала som si šoféra a šla som do Vrúcka. To, čo som zažila, bolo omnoho krajšie ako to, čo som iba počula. Ja som doslova zahorela láskou k tejto sestričke, ale aj ku chorým. Vo svojom rodisku som poznala dve veľmi ťažko postihnuté deti. Keď som sestričke o nich povedala, hneď sa rozhodla, že ich pôjde navštíviť. Láska, ktorú ona na tieto deti vyliala, sa nedá opísať. Dodala im toľko sily a odvahy! Tieto deti dodnes žijú. Krátko na to som ochorela aj ja. Dostala som ťažký zápal pľúc, už piaty. Myslela som si, že môj život na tejto zemi sa končí. Sestrička ma vtedy navštívila a povedala mi: „Ty budeš žiť! Teba ľudia potrebujú. Boh i Nepoškrvnená majú s tebou plán!“ Chcela som sa stať tešiteľkou Božského Srdca a pomáhať ľuďom. Spojili sme chorých, utrpenie, modlitbu, ruženec... Sestra Bernadeta ma naučila vrúcnej láske k Božskému Srdcu a veľkej dôvere k Panne Márii. Bola to pre mňa druhá Matka Tereza. Jej modlitby, jej príhovory a povzbudenia mali veľkú silu.

Na jednej púti v Lurdoch som bola spolu so svojím veľmi ťažko chorým vnukom. Mal vtedy iba sedem rokov a zlyhávali mu obličky. Absolvoval kúpeľ v lurskej vode a sestrička mu na druhý deň povedala: „Tomáško, choď za týmto ujom,“ ukázala na jedného z našich dobrovoľníkov „a on ťa vezme ešte raz do kúpeľa.“ Sestra Bernadeta sa mu veľmi venovala v Lurdoch aj vo vlaku. Ale nielen jemu, každému. Po návrate z Lúrd lekári nechceli veriť, že chlapec, ktorému už nedávali žiadnu nádej, má také dobré výsledky a je vlastne zdravý.

Keď som pozorovala sestru Bernadetu pri modlitbe ruženca, bolo to pre mňa tak, ako keď svieti slnko. Vníkala som, že ona verí v uskutočnenie toho, za čo prosí. Ako by ju modlitba ruženca zjednocovala s matkou Máriou. Neraz mi to pripadalo tak, že Panna Mária poslúcha ju a nie naopak.

Mama mi zomrela, keď mala 56 rokov. Nahradila mi ju sestra Bernadeta. Ona sa pre mňa stala tou dobrou mamou. Bola ku mne naozaj taká dobrá!

Bola mi mamou, ale aj učiteľkou. Učila ma láske k človeku, učila ma odpúšťať, milovať, žehnať... a to hlavné: učila ma trpezlivo znášať utrpenie. Akoby vedela, že ma v živote čaká mnoho utrpenia. Ona nás to všetko nielen učila, ona sa to snažila naozaj žiť.

Chodievala som na stretnutie členov RN. Veľmi vzácnou pre mňa bola chvíľa, keď mi počas stretnutia na Velehrade na chvíľu dovolili tlačiť ju na jej invalidnom vozíku. Často som ju navštevovala vo Vrícku. Spomínam si na moje posledné stretnutie s ňou. Keď som sa dozvedela, že jej zdravotný stav sa veľmi zhoršil, nedalo mi a opäť som sa vybrala do Vrícka. Poprosila som sestričky, aby mi aspoň na chvíľku dovolili ísť k nej na izbu, postáť pri jej lôžku. Dovolili mi to. Držala som ju za ruku a ona mi celkom ticho povedala: „Len sa modli ruženec!“ A pohľadila ma po ruke.

Bola to naozaj moja mama a učiteľka, na ktorú nemožno zabudnúť.

Anka Gálová – Vavrová

■ Pani Anka odovzdáva kvety sestre Bernadete, ktorá jej bola matkou i učiteľkou.

DÁVALA NÁM ZO SVOJHO ŽIVOTA S BOHOM

Spomienky mladšej spolusestry

Sestričku Bernadetu som spoznala vďaka vdp. Františkovi Novajovskému, ktorý bol u nás v Spišskom Podhradí kaplánom. Otec biskup ho poslal na štúdiá do Ríma a on sa pred odchodom zo Slovenska chcel rozlúčiť so známymi sestričkami. Zobral nás partiu mladých so sebou na okružnú cestu po Slovensku. Vtedy sa uskutočnilo moje prvé stretnutie so sestričkou Bernadetou aj sestrami satmárkami. Dôstojný pán Novajovský odišiel do Ríma, ale nám ostal kontakt na sestry, ktoré sme vtedy vo Vríc-ku stretli. Dostali sme ponuku prísť k nim počas prázdnin. Nebola to vtedy duchovná obnova, ale spolu s niekoľkými ďalšími dievčatami sme u nich prežili niekoľko prázdninových dní. Šli sme tak raz, druhýkrát, a potom prišla od sestričky Bernadety pozvánka na duchovnú obnovu, hlavne počas jarných prázdnin a na duchovné cvičenia v lete. Z tohto obdobia si veľmi dobre pamätám zvlášť jeden okamih. V roku 1992 slávili sestry satmárky 150. výročie založenia kongregácie. V jeden deň bola vo Vríc-ku obliečka u nich aj u ich susediek, sestričiek vykupiteliek. Boli sme na slávnosti u sestier vykupiteliek, pretože tam mala obliečku naša rodáčka. Potom sme prišli aj k satmárkam. Veď keď sme už vo Vríc-ku, nemôžeme ich obísť. Keď som vstúpila do budovy, odrazu som vnímala, že tu som doma. U sestier vykupiteliek som bola na slávnosti. Bolo dobre, pekne, ale... Také nevysvetliteľné ale!

Duchovné obnovy, ktoré viedla sestrička Bernadeta, boli vždy vedené cez Pannu Máriu k Ježišovi. V rámci duchovnej obnovy sme sa modlili aj ruženec. Niekedy mi bol ten ruženec dlhý. V tom čase som ešte nebola zvyknutá na denný ruženec, ale sestrička Bernadeta nás k tomu dosť povzbudzovala. Ďalšia veta, ktorú nám často opakovala, bola: „Radšej sa pre Boha zodrať, ako zhrdzaviieť!“ To mi bolo také prirodzenejšie.

Sestričku som vždy vnímala ako takú *pani učiteľku*. Pre mňa jednoducho, čo učiteľka povie, tak to bude. Tak tomu bolo nielen počas celého obdobia môjho rozhodovania sa pre povolanie. Sestrička mi často písavala listy alebo aspoň pohľadnice, v ktorých ma povzbudzovala v duchovnom živote, ale aj v štúdiu. Požičiavala mi knihy, napr. *V blesku Ježiša*, rozjímania na každý deň... Potom sa ma pýtala, či si z nich čítam. Okrem toho mi požičala aj knihu *V jeho šlapajach*. To už bolo také hľadanie svojho miesta v živote. Bola to v tom čase pre mňa náročná literatúra. Medzi knihami, ktoré som od sestričky dostala, bola aj kniha *Celý rok so svätými*. Tým nás sprevádzala aj vtedy, keď sme chodievali za ňou do Vrúcka. Keď som prišla

■ Sestra Lucia ako kandidátka (sprava) s kamarátkou pri vzácných chvíľach so sestrou Bernadetou.

mimo duchovných obnov, vnímala som, že sestrička veľmi veľa pracuje: píše, telefonuje, kontaktuje sa s ľuďmi..., teda že má kopec práce. Nechcela som ju v jej práci zdržiavať a vyrušovať. Ale... Bolo pre mňa nepochopiteľne zvláštne, že keď prišla do kaplnky, akoby všetku tú prácu nechala vo svojej izbe, za dverami. Tam mala zrazu čas. Z kaplnky sa neponáhľala. Teraz si však uvedomujem, že sestrička do kaplnky doniesla tú svoju prácu vlastne so sebou. Všetko, čo robila, všetkých ľudí, ktorým písala, telefonovala, odovzdala Pánu Ježišovi a Panne Márii. Vedela, že tým, že je v kaplnke, nestráca čas.

Mám odložených niekoľko listov, ktoré mi sestrička písala, keď som bola ešte doma. Do môjho pamätníčka mi v roku 1990 napísala: „Neprehráš súd ani svoju spásu, ak budeš vždy vernou dcérou Panny Márie. Do Nepoškvrneného Srdca Panny Márie ťa uzatvára sestra M. Bernadeta Pánčová.“

Potom prišiel okamih rozhodnutia. Vtedy to sestrička tak zvláštne posunula. Vo svojej žiadosti o vstup do kongregácie som mala napísane, že chce vstúpiť po maturite. Moja predstava toho „po maturite“ bola, že budem mať dva mesiace prázdnin, kedy sa konečne poriadne vyspím, keďže počas štúdia som denne vstávala ráno o piatej, aby som stihla autobus, a potom niekedy v septembri pôjdem do rehole. Dva dni po maturite som mala telefonát: „Tak, kedy prídeš?“, pýtala sa ma sestrička Bernadeta. Iba som sa nadýchla a odpovedala som jej: „Teraz v nedeľu majú prvé sväté prijímanie deti, ktoré som pomáhala pripravovať na túto slávnostnú chvíľu.“ Z druhej strany sa ozvalo: „Dobre, tak potom príď v pondelok.“ Moja odpoveď znela: „V pondelok to ešte nepôjde.“ Nakoniec mi dovolila posunúť to na utorok. Nenamietala som. V utorok ráno sme šli spolu s mamkou na svätú omšu a potom hneď na vlak a cestovali sme do Vrúcka. Som si vedomá toho, že keby ma vtedy nebola takto povzbudila, tak asi by som to odkladala na zajtra, na zajtra... Ten september by som už potom hádam bola aj dala. Po mojom príchode do Vrúcka až do prijatia rehoľného rúcha bola sestrička Bernadeta mojou magistrou. Bolo nás vtedy desať

kandidátok. Toto obdobie bolo pre mňa veľmi milé. Sestrička mala už svoj vek a bola pre mňa takou dobrou starou mamou, ktorá nám rozdáva nie z teológie, nie z kníh, ale dáva nám zo svojho života s Bohom. Vôbec jej nevadila naša radosť. Pre mňa je to dnes až nepochopiteľné. Vidím, že starší ľudia sú už zväčša citlivejší na hlučnejšie prejavy radosti. Hoci sme sa snažili byť dobré a slušné, ale predsa len tie prejavy radosti boli také živšie.

Počas ďalších rokov môjho rehoľného života som so sestričkou nemala nejaký užší kontakt, pretože jej boli zverené vždy nové mladé sestry, ktoré sprevádzala, a ja som pôsobila v iných komunitách. Sestričke pomaly vždy viac a viac ubúdali sily a v práci jej pomáhali aj ďalšie spolusestry. Podporovali sme sa tak na diaľku. Vždy som na ňu hľadela s veľkou úctou.

Krátky čas som bola aj ja magistrou kandidátok. Pýtali sa ma, či mi sestrička Bernadeta, ktorá už prešla na druhý breh života, v tomto období nejako pomáhala. Keď som prišla do komunity sestier v Ružomberku, kde boli aj kandidátky, ktoré mi predstavení zverili, veľmi dobre som poznala cestu na cintorín, kde je pochovaná aj sestrička Bernadeta. Po prevzatí služby som veľmi cítila svoju slabosť. Vedela som, že kdesi musím začať... Vtedy moja cesta viedla na cintorín k hrobu sestričky Bernadety. Povedala som jej: „Sestrička, teraz mi pomáhajte, lebo to, že som na mieste, kde ste kedysi boli vy, je veľmi málo. Na to je potrebná iná pomoc, pomoc zhora. Vyprosujte mi ju.“ Vedľa sestričky Bernadety je pochovaná aj sestrička Benedikta a sestrička Ružena, ktoré boli generálne predstavené, a obe boli pre mňa veľké authority. Tieto tri sestry sa stali vzácnym zázemím pre moju službu. Moja prvá cesta na cintorín ako magistry k hrobu sestričky Bernadety s prosbou o pomoc nebola posledná.

Spomínam si ešte, ako nás sestrička Bernadeta počas kandidatúry učila často opakovať krátku modlitbu: „Ježiš, Mária, milujem vás, zachráňte duše!“ Ona sama k tomu pridávala ešte slová: ... „zachráňte duše kňazov.“ Bolo to pre mňa veľmi motivačné. Veľakrát sme túto modlitbu opako-

vali. Od sestričky Bernadety som sa naučila aj to, že dodnes pri práci, napríklad, keď plejem v záhradke, pri každej vytrhutej burine alebo pri každej hrudke zeme, ktorú vezmem do ruky, opakujem slová: „Ježiš, Mária, milujem vás, zachráňte duše.“ Túto strelnú modlitbu som sa aj ja snažila odovzdať kandidátkam, ktoré mi boli zverené. Zvlášť to zasiahlo jednu z nich, ktorá mi pred vstupom do noviciátu povedala, že toto si odnáša do ďalšieho života. S tým šla ďalej, veľmi ochotná do každej práce, s vedomím, že vďaka tejto modlitbe práve to, čo jej bude ťažké, bude za záchranu duší.

Sr. M. Lucia, satmárka

BEZ HRIECHU
POČATÁ
PANNA MÁRIA,
ORODUJ ZA NÁS,
KTORÍ SA K TEBE
UTIEKAME.

DEVIATNIK S NEPOŠKVRNENOU
na spoločné úmysly Rodiny Nepoškvrnenej
pri príležitosti nedožitých 100. narodenín
sr. M. Bernadety Pánčiovej
a prípravy na 50. výročie založenia RN

1. deň

„Nebojme sa zvoliť si Pannu Máriu – Nepoškvrnenú za svoj ideál.
Pod jej srdcom prebýval Bohočlovek, ktorý je u Otca a zostáva s nami.“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

V dôvere, že sa za nás prihovára Panna Mária – Nepoškvrnená, prosme nebeského Otca:

- Nebeský Otče, pomáhaj nám víťaziť nad nepriateľom našej spásy a udeľ nám slabým silu prekonávať všetky pokušenia.

Ř./ Pozri na nepoškvrnenú Matku svojho Syna a vyslyš naše prosby.

- Na príhovor Nepoškvrnenej udeľ chorým zdravie, slabým silu, zarmúteným útechu a hriešnikom odpustenie. – *Ř./*
- Daj, aby sme boli vernými deťmi našej nebeskej Matky a dali sa ňou viesť k tvojmu a jej Synovi Ježišovi Kristovi. – *Ř./*

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca modlitba

Mária, Matka moja,

zasväcujem sa tvojmu Nepoškvrnenému Srdcu

v živote i v smrti,

aby ma chránilo od každej záhuby duše i tela.

Viem, Matka, že tí, ktorých ochraňuješ, sú v bezpečí,

a preto sa odovzdávam tvojmu Srdcu s úplnou dôverou

pre čas i pre večnosť. Amen.

Závěrečná modlitba

Svätý Bože, nepoškvrneným počatím Panny Márie pripravil si dôstojný príbytok svojmu Synovi a pre budúce zásluhy jeho smrti uchránil si ju od každého hriechu; prosíme ťa, daj, aby sme na jej orodovanie aj my prišli k tebe s čistým srdcom. Skrze Krista nášho Pána. Amen.

2. deň

„Utrpenie, pretavené modlitbou, je darom,
ktorý môže trpiaci darovať aj takej osobnosti, akou je Svätý Otec.“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Pane Ježišu, členovia Rodiny Nepoškvrnenej denne pri modlitbe posvätného ruženca pamätajú na Svätého Otca. Na príhovor našej patrónky, Nepoškvrnenej, vypočuj naše prosby:

- Pane Ježišu, žehnaj nášho pápeža Františka, udeľ mu dary svojho Ducha a potrebné zdravie, aby úspešne viedol tvoju svätú Cirkev.
R./ *Zhliadni na svoju nepoškvrnenú Matku a vyslyš nás.*
- Žehnaj úsilie pápeža Františka o pokoj, mier a spravodlivosť vo svete.
– R./
- Povzbud' všetkých členov Rodiny Nepoškvrnenej, aby modlitbami a obetami svojho života podporovali službu nášho Svätého Otca.
– R./

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca a závěrečná modlitba – ako 1. deň

3. deň

„Sme len nepatrným semienkom v Božom kráľovstve.

Pod milostivým dažďom sviatostí stane sa náš rast viditeľným.“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Nebeský Otče, biskupi a kňazi sú vysluhovateľmi sviatostí. Denne ťa spolu s Nepoškvrnenou modlitbou posvätného ruženca prosíme o ich posvätenie a za nové duchovné povolania. Na jej orodovanie vypočuj aj naše dnešné prosby:

- Otče, vlievaj svoju lásku do srdc všetkých biskupov, kňazov a diakonov, aby naplnení tvojím Duchom viedli ľudí k príkladnému kresťanskému životu.

Ř./ Na príhovor Nepoškvrnenej daj nám svätých biskupov, kňazov a diakonov.

- Daj, aby biskupi a kňazi horlivo vysluhovali sväté sviatosti, a tak privádzali tvoj ľud k spáse. – *Ř./*
- Nech všetci biskupi, kňazi a diakoni nachádzajú živý zdroj duchovnej posily v čítaní Svätého písma a v Eucharistii. – *Ř./*

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca a záverečná modlitba – ako 1. deň

4. deň

„Mojím cieľom je, spojiť Slovensko reťazou Zdravasov.

V tejto modlitbe je záchrana našej mládeže i Slovenska.“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Pane Ježišu, ďalším spoločným úmyslom modlitby ruženca v Rodine Nepoškvrnenej sú Bohoslovci a mládež. Na príhovor Nepoškvrnenej ochraňuj ich pred nástrahami tohto sveta:

- Pane Ježišu, prosíme ťa za všetkých mladých ľudí, vlej do ich srdc svetlo svojho Ducha, aby dokázali nájsť svoju životnú cestu, odvážne na ňu vykročili a potom vytrvali vo svojom povolaní až do konca.

Ř./ Pozri na Milostiplnú a vyslyš nás.

- Stoj pri všetkých, ktorých si obdaroval duchovným povoláním, aby s tvojou pomocou prekonávali všetky prekážky na ceste zasvätenia. – R./
- Prosíme ťa za všetkých mladých ľudí: pomôž im objaviť pravé hodnoty v láske a darovaní sa iným. – R./

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca a záverečná modlitba – ako 1. deň

5. deň

„Úlohou Rodiny Nepoškvrennej je pomáhať všetkým, ktorí to potrebujú, hľadať i v utrpení hlbší zmysel života. Najvzácnejší sú tí ľudia, ktorí vedia trpieť a premeniť svoje utrpenie na dar.“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Pane, dnes ťa chceme spoločne prosiť na ďalší úmysel, na ktorý denne obetujeme v Rodine Nepoškvrennej modlitbu posvätného ruženca – za trpiacich a za telesne aj duševne chorých:

- Pane, daj, aby všetci, ktorí trpia na tele alebo na duši, našli v tebe silu a uzdravenie.

R./ Na príhovor Nepoškvrennej uzdrav ich, Pane.

- Pane, pripoj bolesti a utrpenia našich bratov a sestier k svojmu spásnemu utrpeniu a premeň ich utrpenie na dar pre teba i pre blížnych. – R./
- Pane, daj, aby všetci chorí s vierou prijímali sviatosť pomazania chorých. – R./

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca a záverečná modlitba – ako 1. deň

6. deň

„Prejavy čistých duší, ktorým vzorom je Nepoškvrnená, sú pokora a služba. Nepoškvrnená, chcem slúžiť tvojim deťom.“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Nebeský Otče, do Rodiny Nepoškvrnenej okrem starých, chorých a trpiacich patria aj tí, ktorí im chcú akýmkoľvek spôsobom pomáhať. Buď posilou všetkým, ktorí sa usilujú obetavo slúžiť a pomáhať tam, kde je to potrebné:

- Otče, nenechaj ľahostajnými srdcia tých, ktorí žijú v blízkosti chorých a trpiacich. Nauč ich účinne pomáhať svojim blíznym.

R./ Na príhovor Nepoškvrnenej posilni ich, Otče.

- Štedro odmeň službu všetkých, ktorí sa v rodinách, v nemocniciach či sociálnych zariadeniach s láskou starajú o svojich chorých bratov a sestry, aj službu sestier satmárok a dobrovoľníkov Rodiny Nepoškvrnenej. – R./
- Daj, aby tí, ktorí slúžia, nezabúdali na slová, ktoré povedal tvoj Syn: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších, mne ste to urobili.“ – R./

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca a záverečná modlitba – ako 1. deň

7. deň

„Pane, úpenlivo ťa prosím o milosť pre zatúlaných hriešnikov. Nech čím skôr vyslovia rozhodné slová márnokratného syna.“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Panna Mária nás v Lurdoch i vo Fatime pozýva modliť sa za obrátenie hriešnikov. Dnes chceme osobitne pamätať na tento úmysel modlitbou i malými skutkami sebazaprenia:

- Pane Ježišu, ty si prišiel na tento svet, aby si nás zachránil od večnej smrti. Odpusť nám našu ľahostajnosť a nevďačnosť za tvoju veľkú lásku.

Ř./ Na príhovor Nepoškvrnenej maj milosrdenstvo s nami i s celým svetom.

- Pomôž nám láskou a modlitbami napomáhať obráteniu hriešnikov. – Ř./
- Udeľ tým, ktorí žijú v otroctve hriechu, milosť uznať svoju vinu a vo sviatosti zmierenia prijať Otcovo odpustenie. – Ř./

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca a záverečná modlitba – ako 1. deň

8. deň

„Čistá a bez hriechu počatá Svätá Panna Mária nás môže ochrániť od najväčšieho zla – od hriechu!“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Bože, ty nechceš smrť hriešnika, ale aby sa obrátil a žil. Vypočuj naše dnešné prosby:

- Prosíme ťa za Cirkev, aby sa neustále očisťovala a obnovovala.
- Ř./ Na príhovor Nepoškvrnenej zmiluj sa nad nami a vyslyš nás.*
- Prosíme ťa, pomáhaj nám vyhýbať sa každej príležitosti ku hriechu. – Ř./
 - Pomôž nám slovom i skutkami vydávať svedectvo o tvojom milosrdenstve a láske. – Ř./

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca a záverečná modlitba – ako 1. deň

9. deň

„Najväčšou pomocníčkou duší v očistci je sama Matka Božia.
Prosme ju vrúcne za duše v očistci a ona pomôže raz aj nám.“

Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Pane Ježišu, v posledný deň tohto deviatnika ti chceme rukami Nepoškvrnenej predložiť naše prosby za tých, ktorí nás už prešli do večnosti:

- Daj, aby naši zomrelí rodičia a príbuzní dosiahli večnú radosť v tvojom kráľovstve.

℟./ Na príhovor Nepoškvrnenej otvor im brány neba.

- Dopraj sestričke Bernadete, zakladateľke Rodiny Nepoškvrnenej, všetkým členom tejto veľkej duchovnej rodiny, dobrovoľníkom a dobrodincom aj sestrám satmárkam večnú účasť v spoločenstve svätých v kráľovstve lásky a pokoja. – *℟./*
- Ozdob korunou večnej slávy všetkých zosnulých biskupov, kňazov a diakonov a udeľ im účasť na nebeskej liturgii. – *℟./*

3-krát Zdravas', Mária

Bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame.

Zasväcujúca a záverečná modlitba – ako 1. deň

*Pre súkromnú pobožnosť zostavila
redakcia Rodiny Nepoškvrnenej*

**PODNECOVANÁ
KRISTOVOU LÁSKOU**
Sr. M. Bernadeta Pánčiová

Vydala: Rodina Nepoškvrnenej, Vríčko 2024

Jazyková úprava: Mgr. Danka Kubičková

Grafická úprava: Miroslava Magulová

Tlač: Tlačiareň P+M, Turany

Foto: archív Rodiny Nepoškvrnenej

Sr. M. Bernadeta Pánčiová
(12. 6. 1924 – 30. 3. 2015)

100
rokov
od narodenia

**Modlitba za zomrelú
sestru M. Bernadetu**

*Všemohúci Bože,
naša zomrelá sestra M. Bernadeta
vo svojom živote nastúpila
na cestu dokonalého nasledovania Krista,
ktorého si zamilovala.*

*Daj, prosíme, aby sa radovala
spolu so svojimi bratmi a sestrami,
keď tvoj Syn Ježiš Kristus príde v sláve.
Na orodovanie Nepoškvrnenej jej udeľ
večnú radosť pri pohľade na Kristovu tvár,
ktorú tak často kontemplovala
pri modlitbe posvätného ruženca.
Lebo ty žiješ a kraľuješ na veky vekov.*

Amen.

